

PROPAGANDA IR POLITIKA MOKSLO VARDU

Mažoji "lietuviškoji" tarybinė enciklopedija

PRANAS ČEPENAS

1966 m. pradžioje buvo išspausdintas minimos enciklopedijos pirmasis tomas, apimęs A–J (imtinai) raides, kiekvienas puslapis turi tris skiltis, iš viso 736 puslapiai. Ilustracijos gan menkos, popierius vidutinio gerumo.

Pagaliau... pagaliau...

Prieš kokius 8 metus okupuotoje Lietuvoje buvo pasinėsta spausdinti 12 didelių tomų enciklopedija, buvo sudaryta redakcija, sukomplektuotas techniškas personalas ir pradėta reklamuotis, kad redagavimo darbas dirbamas stachanoviškai.

Darbas buvo dirbamas, bet to darbo rezultatų nebuvo. Pagaliau, užuot 12 tomų dabar žadama išspausdinti tik 3 tomų mažąją enciklopediją. Negi valstybė pritrūko 12 tomų enciklopedijai lėšų? Iš tikrųjų ne lėšų reikalus vilkino enciklopedijos parengimo darbas, bet redaktorių atsakomybės baimė, laisvės stoka tokiam darbui dirbti. Iš patyrimo žinau, kad okupacijų metu (rusų bolševikų ir nacių vokiečių) tada Lietuvoje leidžiamoji Lietuviškoji Enciklopedija visai sušlubavo. Nepriklausomoje Lietuvoje Lietuviškajai Enciklopedijai leisti jokių cenzūrinių trukdymų nebuvo.

Pirmuoju bolševikmečiu Lietuviškai Enciklopedijai niekas nesutiko rašyti Hitlerio biografijos, o kai šią biografiją parašė redakcijos narys, tai ji ilgokai keliavo nuo vieno cenzoriaus pas kitą, kol pagaliau kažkoks komunistų partijos sekretorius leido ją spausdinti.

Ne kitokia padėtis buvo vokiečių nacių okupacijos metu. Iš anksto redakcija buvo įspėta nespausdinti žydų mokslininkų biografijų, o kitų tautų mokslininkai, nešioję Abraomo ar Davido vardą, buvo kruopščiai tyrinėjami — reikėjo, remiantis vokiškais biografiniais žodynais, įrodyti tokių mokslininkų aršumą.

Ar galima tokiose, politikos apsprestose sąlygose dirbti, rodyti spartą, pasiimti atsakomybę? Reik manyti, kad ne lengvesnės sąlygas turi ir Mažoji "lietuviškoji" tarybinė enciklopedija.

Kur "lietuviškosios" enciklopedijos lietuviškumas?

Kasgi šioje tarybinėje enciklopedijoje yra lietuviškiausia? Atidžiai minimą enciklopediją

Šiame numery:

- Dona Muzika.
- Propaganda ir politika.
- Teatrinės kritikos prašmatnybės ir šių pastangų vėsus atoveikis.
- Kompozitorius Darius Lapinskas apie pirmąją savo operą.
- Penčo Slavejkov eilėraštis.
- Lietuviybės tvirtovė pavergtoje sostinėje.
- Darbai ir metai, pašvęsti liuanistikai.
- Kultūrinė kronika.
- Moterų gyvenimas.

pavarčius, drąsiai galima teigti, kad joje, greta lietuvių kalbos dalykų, lietuviškiausi yra vandenvardžiai: ežerai, upės, bet ir čia su mažu bet..., kadangi tarybinėje "lietuviškoj" enciklopedijoje visai nerandame lietuviškais vardais upių, ežerų, kurie yra už okupuotos Lietuvos sienų, kad nesužadintų lietuviuose 'imperialistinių nusiteikimų', todėl visai neįdėti ir Mažosios Lietuvos vandenvardžiai — nėra Alnos, Gilijos, Garduvos upių ir kt.

Toji pat 'taisyklė' taikoma ne tik vandenvardžiams, bet ir vietovardžiams. Ir ne dėl paklaidos, bet dėl "vyresniojo brolio" įsakymo nerasite tarybinėje "lietuvių" enciklopedijoje įprastinių Lietuvos vietovardžių: Ašmenos, Brėslaujos, Balstogės, Brastos, kuri keičiama į Brestą, Gardino, Gervėčių, Horodnicos, Augustovo ir kt. Taip pat išleidiama Mažosios Lietuvos vietovardžiai — Girdava, Gumbinė, Įsrutis ir kt.

Okupuotos Lietuvos kaimai paminimi tie, kur buvo nelegali komunistų kuopelė arba gegu-

A. Lietuvninkienė. Keramika. Iš Lietuvos dailės studijos parodos... 69 meno galerijoje, Chicagoje...

žės pirmosios proga buvo iškelta raudona vėliava. Antabaltės k. (Utenos aps.) tikrai nebūtų matęs tarybinės enciklopedijos, jeigu ten nebūtų žuvęs jefreitorius (grandinis, mano vertimas) D. Čiumakas ir viršila Medveckis, kuriems yra suteiktas Tarybų Sąjungos didvyrio titulas.

Vietovardžiai yra lankstesni, kaip vandenvardžiai, ir juos redakcija panaudoja propagandos reikalui, pvz. Ablingos k., Andriejavo vls., išspausdintas toks aprašas: "1941 VI 23 vokiški fašistai ir vietiniai buržuaziniai nacionalistai padegė kaimą ir sušaudė 42 gyventojus". Sušaudytų tarpe pažymi tik du aktyvistu. Iš tokio aprašo išvada būtų tokia, kad "buržuaziniai nacionalistai sudegino kaimą ir sušaudė buržuazinius nacionalistus".

Iš tikrųjų, Ablingos kaimo

gyventojai buvo iššaudyti ir kaimas sudegintas, kada vokiečiai ten surado nukautus du savo karius. Iš tollmesnės istorinės praeities "lietuviškoji" enciklopedija rašo apie Auseniškių kaimą ir dvarą, Vievio apylinkėje, kuris 1831 m. esą sudegęs, susikodus sukilėliams su caro kariuomenės daliniais.

Apie šią vietovę istorinė tiesa tokia: Auseniškių dvaras ir kaimas priklausė V. Matusevičiaus, Trakų aps. sukilėlių būrio vado, tėvui. Netoliese kaimo sukilėliai susikovė su rusų caro kariuomenės daliniais, kuriems vadovavo pulkininkas Veržilinas, pasižymėjęs gyventojų skerdynėmis Ašmenoje. Jis, pasitraukdamas iš kautynių lauko ir keršydamas sukilėlių būrio vadui, sudegino Auseniškius.

Ir dar vienas pavyzdys, aprašant Ibėnų kaimą, visai neminima, kad Kauno gubernatoriaus Muravjovo - Koriko sūnus, 1864 m. pasiuntė kariuomenės baudžiamąjį būrį į Ibėnus, netoliese Kauno, kuris kaimą sudegino, gyventojus išsivarrė, vėliau juos ištrėmė ir iš Lietuvos. Į

(Nukelta į 6 psl.)

TEATRINĖS KRITIKOS PRAŠMATNYBĖS

IR ŠIŲ PASTANGŲ VĖSUS ATOVEIKIS

ST. MERINGIS

Pagalbinės teatrinei kultūrai intervencijos susikerta su tuščia vidurės reklamos hiperbolėmis, su naiiviais ar archaiskais pasireiškimais.

Iš ankstyvesnės išsivijos esama paklusniai pasiskolinę, noriai perėmę palinkimą į perdadmo titulavimą, beribio liaupsinimo reklamą. Žvaigždžių bei žvaigždynų išsiviskose padangėse, lygiai kaip ir hiperbolėmis skriejančių kometų niekad nepristinga. Ar tai jau nevirto narciziškumo skiepijimo epidemija?

Ir debiutantai, ir susendintos "vilkės" bei sendinami "vilkai", o ypač iš kitur atkeliavę (!) būtinai privalo būti iškelti iki di-džiųjų planetų apimties: garsinimo mastas ir tūris siekia kosmiškų aukštybių! Šiurpu darosi, jog be pritaikyto ir išsamaus kosmografijos vadovėlio savųjų žvaigždėtų kūnų ir mėnuliukų jau ir surūšiuoti nepajėgsime. Juokingiausia, jog ir jaunesniųjų kartos tais žvangėjimais, spin-dėjimais ima žavėtis: jų trokš-ta, laukia, geidžia! Liga, atrodo, užkrečiama arba paveldima.

Lydi mūsųsius žingsnius įvairūs kazusai. Sakysim, sprandikaulio be reikalo lenkimas (gal vergiškumo komplekso neatsi-kratymas?), nereikšmingomis svetimomis nuomonėmis pasigardžiavimas (bet čia kita istori-ja, jos vėrciau neliesime).

Menuose ypač mėgiamas archaiskas konservatizmas, o greta (kad ir dailėje) laikinomis, "madingomis" formomis perūmus apsižavėjimas, linkui jų lyg ir aklas iš paskos trepsėjimas. Ar ne to dėka ir specifinė kūrybinė apraiška, tautinis savitumas sunkiu sapnu užmiega? Tartum, vien tam, kas prieš

L. Bildušaitė. Lino raižinys. Iš Lietuvos dailės studijos parodos, šiandien 7 val. 30 min. vak. atidaromos 69 galerijoje, Chicagoje.

varžybose JAV-ėse ir Kanadoje tauriai išdalinta. Taip sakant, už dramaturgijoje prasiveržimus ar už tinkamo vaidintojams repertuaro parūpinimą (— kas ir besupras: konkursai neaiškius kėslus rodė, juos dažniausiai skelbė nuo tikslo atokios sandaros). Pasekmė? Mūsųškie sceninė veikla daugiur nudžiūvo gal ir dėl to, kad vaidintojai... pristigo repertuaro.

(Nukelta į 2 psl.)

Stabtelkim ties vadinamos išsiviskos teatrinės kultūros problema. Po reto švystelėjimo, sceninis veikimas nukrypo į apsnūdimą, palinko į primityvius niekniekius, į provinciską skoni. Prasiskverbia operiniai spektakliai, jaunųjų pastangos, proginiai inscenizavimai, kanadiškis didesnio ryžto vaidinimas. Gi šiaip — ar nuovargio reakcija, susenėjimo simptomai, ar gyvenimiško diktato iššauktas stabdžių nuleidimas? O gal grynojo, prasmingo sceninio veiksmo suniveljavimas? Ar į paslaugios spaudos puslapius be paliovos žvaigždžių neįrašymas? Nors žiūrovai pvz. draminių spektaklių yra tiesiog išsiilgę!!! Klausimas, manyčiau, turėtų būti iškeltas.

Pradėkime nuo sceninio veiksmo "degalų": nuo dramaturgijos. Suveskime balansą: ką galėtumėm įrašyti į išsiviskus šioje srity laimėjimus? Regis, dešimt, o gal ir penkiolika tūkstančių dolerių dėl pirmenybės

Kertinė Paraštė

DONA MUZIKA

Besiartinanti Dainų šventė duoda mums progos pasi-džiaugti, kad dainavimas yra gyvas kultūrinis reiškinys mūsų visuomenėje. Dainavimas yra šakota kultūrinio gyvenimo apraiška. Kartais jis pasireiškia didele asmenine tobulyste, savo balsu pasiekiant aukštos technikos. Dainavimas siejasi ir su instrumentine muzika, ją ugdydamas ir ja, kaip akompanimentu, naudodamasis savo koncertuos. Dainavimas glaudžiai siejasi taipgi su poezija, irgi naudodamasis jos laimėjimais žodine turinio ir formos prasme. Bet visi šie pasireiškimai yra greičiau dalykų, kurios yra savaimingi laimėjimai kultūriniame gyvenime. Tuo tarpu dainavimas, kaip sutartinė meniška žmonių veikla, yra pats centrinis dainos kultūros pasireiškimas. Ir reikia laikyti ne mažu dalyku, kad mūsų visuomenėje šios veiklos apraiškų bei gerų rezultatų netrūksta.

Neišaiškinama ir neaprepiama yra žmogaus prigimtis savo nusiteikimų gelmėje. Paimkimė vieną pavyzdį, kurį ypač išryškina prancūzų dramaturgas Paul Claudel. Jam dainavimas yra ne vien pasilinksminimas; jis jam yra taipgi pasiekimas didelių mistinių aukštumų. Tačiau esmingiausia šios aukštumos formulė yra labai paprasta. Savo misteriijoje "Šilkinis batelis" jis yra įvedęs vieną personažą, kurį yra pavadinęs Dona Muzika. Ši Dona Muzika čia reiškiasi visuose žmogaus gyvenimo lygiuose: ji yra ir paprasta kaimietė mergaitė ir karalienė. Kartais ji yra iki įkyrumo naivi, o kartais ji mistiškai gili. Ji, būdama karalienė, šitaip meldžiasi šaltą žiemos

vakarą Prahos bažnyčioje: "Dieve, tu man davei galią, kad kiekvienas, kurs mane pamato, užsinori dainuoti. Tartum aš jiems visai tyliai taktą duočiau". Praktiškai tačiau žmonės gana sunkiai atveria burną dainai. Jie greičiau ją atveria ginčams. Tačiau kaip tik tada, kai pokalbis nesiseka, Dona Muzika duoda šitokį patarimą: "Tas, kuris negali kalbėti, tegul dainuoja". Ko reikia, kad galėtum dainuoti? Reikia nusizeminimo. Dona Muzika toliau sako: "Užtenka žmogui tik tiek turėti nusizeminimo, kad jis pradėtų, o visi kiti nenoromis pradeda klausytis, paskui pritaria dainai ir įvyksta taika".

P. Claudel'ui muzika yra reali, bet yra kartu aukštesnės realybės — talkos, kuri savo ruožtu neša palaimą, simbolis. Dona Muzika, turėdama prieš akis religinių karų išvargintą ir suskaldytą Europą, toliau sako: "Virš visų sienų mes statome šią žavesio sąrangą, kurioje sielos sutinka viena kitą gondolose, ir kur vienos sąsaros užtenka jų vienybei. Ne mes kuriame Muziką. Ji jau yra, ir niekas jos negali išvengti. Mums reikia tik jai pasiduoti. Reikia tik paskesti jos potvynin..." (158—9 psl.)

Kai mes šią vasarą laukiame Donos Muzikos Chicagoje, — t. y. visų lietuvių chorų ir jų dainininkų, — kyla klausimas, ar mes pakankamai darome, kad šie chorai susikurtų ir išsilaikytų. Dainų šventė nėra visas dainos gyvenimas. Ji yra greičiau jo žiedas ar vaisius. Choras turi būti gyvas kasdieninėse pratybose. Daugeliui dainos mėgėjų tos vakarinės pratybos yra tikros mažos dainų šventės. Jie mielai į jas renkasi. Tačiau neretai įvairios kasdienybės sukludo šią pratybų ritmiką. Maži nepatogumai, ir maži nesklaidumai, laiku nepašalinoti, išauga dideliais. Sėkmingesnių mūsų chorų praktika yra įrodžiusi, kad geriau išsivystė ir sėkmingiau pasireiškė tie chorai, kurie, šalia muzikinės vadovybės, turėjo ir gerą visuomeninę organizaciją, arba nuoširdžią iš šalies ateinančią globą. Mes, žmonės, visada liekame žmonėmis. Mūsų sambūrių tęstinumui išlaikyti daug prisideda gerai veikią žaibolaidžiai, kurie, susitvenkusią energiją sugeba pakreipti pozityvių uždavinių kryptimi, tuo būdu sukludydami jiems virsti ardančią jėgą.

Chorų pastovumo išlaikymu mūsų bendruomenėje turėtų kas nors labiau visuomeniškai būdu rūpintis. Čia būtų progos pasireikšti ir mūsų turtingesniesiems. Sudarymas tam tikslui didesnių ar mažesnių fondų padėtų išspręsti transportacijos ir kitas problemas. Tačiau ir mes visi kiti turime pareigų lietuviškajam

(Nukelta į 2 psl.)

J. Praninskaitė. Tapyba (aliejus). Iš Lietuvos dailės studijos parodos 69 meno galerijoje, Chicagoje.

TEATRINĖS KRITIKOS PRAŠMATNYBĖS

(Atkelta iš 1 psl.)

Konkursiniai šedevrai mėgėjams arba netiko vaidinti, arba nebuvo bet kur atspausdinti. (Vienas pavyzdys: Stasio Laučiaus "Ponios Žydienės bendrabutis".)

Be utilitarinės reikšmės svarbiausioji, aiški, yra meninė. Ir kas gi garbės nusipelnė? Mančiau, jog pirmiausia į mintį ateina (rašytojo subrendimė!) tragiškai žuvęs Antanas Škėma. Sava dramaturgija vežasi Algirdas Landsbergis. Tik reikalingas toks, kad jų, lygiai ir kitų kūrybingų dramaturgų veikalaus reikalinga meninių tikslų scena. Kurios neturime ar, pagaliau, turėti net netrokštame.

O šiaip galim krokodilo ar kitomis gailiomis ašarėlėmis blūrbti ir žlėmbti, jog lietuviškoji išeiviska dramaturgija į panegiriku zodiakus nenukelia. Gi toji dramaturgija iš esmės nėra abstraktus, vien popieriuje užfiksuotas dalykas: be kūrybiškos interpretacijos ir be sąlyčio su žiūrovais vargu ar būna gyvatinga. Tuo pat metu ir liaupsinimo reglamentacijai tas verslas, tarytum, irgi netinka.

Betgi šio rašinio akstinas: apžvelgti, kiek kritika bei vertinimai prisidėjo prie sceninės pažangos? Autorius tenkinsis Chicago jvykiais ir savomis aptarimo koncepcijomis.

Lietuviškos tradicijos paneigimas. Senybinėmis naujovėmis pakerėjimas. Modernių veikalių i senoviškus apvalkalus sprandimas.

Būdingiausia mūsų "oficialiuose" išeiviskuose varganuose polėkiuose: visomis keturiomis kratomės aukštesnės kultūros, vieton savų atsiekimų, mėgdžiojame svetimybės; urbanistinė sąlygoje (didmiesčiuose!) bandome imponuoti kaimavičių (restauruojam ar kartais net perdarai stilizuojam) liaudinį meną. Medžio drožinėliai, kepurinės ir oželiai, marginti kiaušinėliai neva "agitaciniai" vaidinimėliai, prieš svetimuosius pasidemonstruoti rengiamos įspūdingosios šventės (o pastarieji net menko dėmesio neparo do!). Tai pasiskolinta iš ankstyvesnės išeivijos arba atsivežta iš pokarinio išsivietinimo stovyklų. Svarbu tik pabrėžti, jog tai sudaro madą, o gal ir padiktuojamą prasmę: vairuotojų, lygiai ir masių tariamam skoniui patenkinti. "Kultūrai" pademonstruoti!..

Ivairiose lietuviško meno srityse tiems polinkiams priešingaujami. Ir tie, laimei, ryžtai: prasingesnio meno siekiai ar nesudaro pačios tikros vertės, ar neparodo, kreivų veidrodžių neiškraipytą, lietuvių kultūros lygį?!

Sceniniams veiksmai mažiau pasisekė. Iš įpratimo (ar kad kitose menų apraiškose intervencijoms drąsos neužteko), vos pradėjusį žioplioti ir drąsiau spardyti teatrinį veržlumą ryžosi tvarkyti, kontroliuoti, boikotuoti, savon globon imti, savęsi išnaudojimui lenkti: veiksniai, srovės, galios trokštančios visybės, na, ir kitokios didžiai ambicingosios būtybės. Tai buvęs faktas, kurio jokiais trintukais nepanaikinsi. Ir kuris nemenkai yra prisidėjęs prie nūdienio nuosmūgio. Visa tai primenama: vien atmosferai bei kondicijoms užfiksuoti.

Sceninis menas — daugelio menų sintezė; skirtingų dalykų į visumą jungimas. Jame privalo būti mastas, meninė pažanga ir, norėčiau teigti, tautiniai savumai, tikrovės perteikimas, sąžinės balsas, humanizmo skelbimas — bent toks teatras Lie-

tuvoje kūrė tradiciją. Išeivijoje grynas sceninis veiksmas atsidūrė (bent tam tikrai institucijai, asmenybių ir autoritetų subjektų aktyse) mažaverčio posūnio vietoje. Nei oro balionų, nei žvaigždėto savęs iškėlimo su juo, tur būt, neatsieksim! Na, dėl visa ko, jo visai nenuimarinkim, iš tolo paglostykim, žvaigždučių ta pat proga kiek padalinkim: tegu sau žaidžia.

Lyrinis nuo temos atitrūkimas buvo pabrėgti teigimui, jog palinkom užmiršti, kokią rolę mūsiškėje kultūrinėje raidoje, šalia spausdinto žodžio, yra suvaidinęs teatras! Be orkestrų ir trombonų, be liaudinio šokių, be apgaulingo dirbtinio blizgesio akinimo. Ir be pastangų svetimais parėdalais puošti, bet įprastos rudinės nesigėdinant.

Ar ne keista: kas Lietuvoje buvo atsieta (ar net kas netikėto pokariniais laikais iškilo) iš inercijos, menkavertiškumo prasme, vyresnės kartos neigiamai buvo pertransliuota ir jaunimui? O tas jaunimėlis, svetimais stabams besilenkdamas, i Lietuvos sceninį meną, pavyzdžiui, jau žiūri iš aukšto, arba be jokio dėmesio. Gal bus pavėkė "erzatei", menkesnio atspindžio žvaigždynų blyksėjimai, lietuviškuoju teatrinio menų pažindinti su buvusiais Lietuvos bei Amerikos lietuvių satyrinio teatro pirmtakais. Reakcija? Toji pasiūla tapo įtraukta net į pašiepiantį vienos "Antrojo kaimo" programos finalą! — ką, girdi, jie galėjo išmanyti: mes gi imituojame amerikinius teatralius ir televiziją! Štai vienas, manyčiau, pavyzdinis nuotykiš. Nors, tiesos neužslėpiant, gardžiuotis verčiau paminėti Chicago teatruikai su lietuviškais pirmąpradžiais menine stiprybe nei iš tolo prilygti negali. Ir, norisi tikėti, mūsiškiams satyrinio žanro entuziastams su savomis tradicijomis pabendrauti būtų gal ir ne pro šalį.

Jaunaujančių mūsiškės išeiv-

Skubus pusytis...

Nuotrauka V. Maželio

viškos scenos režisierių buvo peršamas ir dar bandomas paguoti tariamas naujoviškumas. Ypač kiek tai liečia repertuarą ir pagarsėjusių vardų autorius. Nors kiek keista, kad visi tie verstiniai lietuviškai vaidinti "modernūs" veikalai, jau turėjo penkiolikos, dvidešimties ir net trisdešimties metų amžėlį. (Vienas tik nuo pirmo vaidinimo galėjo minėti kuklesnę dešimtmečio sukaktį.) Tegu būna ir nesvarbi šios dramaturgijos gimimo metrika, tik gimsta pagunda paklausti, kiek tematiniai mūsų žiūrovams jina buvo patraukli ar paveiki? Iš patirtų įspūdžių rašančiam prisimintini, tiesa, kai kurių vaidintojų tuose veikaluose prasiveržimai, režisūriniai laimėjimai (ypač Vytauto Valiuko), tačiau publikos tie spektakliai nesužadindavo, nesuviliodavo, o kartais net ir veikalo turinys interpretacijos dėka likdavo nesuprastas. Si griežtesnė kritiška pastaba, kad ir neturinti tikslo pačias pastabas paneigti, nustato bei sutvirtina pasireiškusias tendencijas: i svetimą, kad ir tolimą kiemą bėgti noras mūsųose būna dažnai stipresnis, negu savuose kūginiuose apsidairymas. Ir čia, matyt, prigimtis prakalba.

Šio rašinio intencija: sugrįžti i ankstyvesnius dviejų šikaginių prabėgusio sezono spektaklių aptarimus ir tuos vertinimus papildyti. Pastabos buvo tilpusios dabartinės skiltyse. Čia jos ir praplečiamos.

Pradėkim nuo Eugene Ionesco vienaveiksmio "Kėdės", kuris praneikusių autorių veikalių triptike mums sudarė atrakciją. Anas veikalas premjeros Pa-

ryžiuje susilaukė 1952 metais, vadinasi, lietuvių kalba vaidintas gerokai pavėluotai. Bet ne tai yra svarbu. Tenka pabrėžti esmingesnį dalyką: interpretacijoje paklydimą ar ne per didelį į pjėsę įsigilinimą.

Rašytojas ir kritikas Curtis Cate sceninius Ionesco veikalus apibūdina, kaip simbolių visumą, kur simboliai naudojami tragi-komiškam žmogiškos būties sąlygiškumui pavaizduoti. Alegoriskos Ionesco pjesės (artimos lielių teatrui) nėra nei farsai, nei klounada, o greičiau giliai draminės, netgi tragiškos. "Kėdėse" tėra tik trys personažai: 95 metų (!) buvęs kavalerijos kapralas, jo 94 metų žmona (abu sargauja vandenų apsupatame pastate) ir finale pasirodo nebylys oratorius. Nevilties i liūdesio apimti, seneliukai haliucinuoja, jog juos aplanko žymūs bei galingiausieji žmonės, kuriems ir stengiasi paslaugiai parūpinti kėdes, kad galėtų išklaupti tiesos skleidėją — oratorių. Tokia maždaug to viena-veiksmio schema.

Chicago spektakliuose pagrindiniai personažai buvo bent trisdešimčia metų atjauninti, kas savaime sugriovė ir tragišką. Buvo parinktas komedijinis, dar gi farsinės klounados vaidinimo stilius (pastangos vietomis rodėsi išradingos!), o su tuo skrandžiais nudardėjo ir Ionesco giluma ir sukrečiantis pjesės poveikis. Patį vaidinimą derėtų garsinti, kaip "linksmiančios išdaigos egzistencialistinių eksperimentų tema". O autorius, tiesą pasakius, tame vaidinime buvo mažai kuo dėtas: jo vardu tik garsiai pasiafiscota.

Ir Beckettto "Krappo paskutinis įrašas", esmėje draminis vaizdelis, pas mus palinko i dar ryškesnę klounadą, kad ir gabiai rodomą, tačiau niveliuojančią Krappo — rašytojo nelinksmą kryžkelę. Persai sugestija: bandant prisiartinti prie kiek naujoviškesnės dramaturgijos, bent konsultacijai ar nevertėtų pakviesti šios literatūros gilesnius žinovus, kurių Chicagoje, beje, atsirastų. Jie natūretų būti net režisūrinio amato praktikai; pakaktų, jei egzistencializmas ar vadinamąjį absurda bent kiek giliau suprastų ar sugėbėtų fenomeną režisieriams ir vaidintojams atskleisti. Kitaip tos visos pastangos gali pasirodyti vien susižvaigždėjimo modernizmo sąskaityto bergždžias ar per drąsus pasistengimas. Ir dar silpnų jėgų pertempimas.

I Amerikos lietuvių sceną nuo 1949 metų atkeliavo veikalų apipavidalinimo, iki tol veik nepraktikuotas, svaigulys bei ryžtas. Be dailininko, puošnaus scenos apšvietimo, joks spektaklis, atrodo, jau nebeįmanomas. Šioje srity sėkmingai yra pasireiškę ir ankstyvesnio patyrimo teatriniai dekoratoriai, atsirado ir nauji stiprūs talentai. Sceninis apipavidalinimas savo technika tačiau pasirodė kiek konservatyvus, naujomis idėjomis bemaž neapvaisintas. (Būdinga, jog išeivijos teatrui savo duoklės neatsakė ir stipriausieji mūsų dailininkai — grafikai; jų sce-

nos dekoravimas gal net išsi-skirdavo tobulu skoniu.) Kiek nesėkmingiau, manyčiau, būdavo apipavidalinami pažangesnės tematikos, naujoviškesnės formos mūsiškės išeiviskos dramaturgijos bandymai.

Kostas Ostrauskas, kokia jo, iš scenovaizdžių sprendžiant, kūrybinė savybė?

K. Ostrauskas — besiveržias dramaturgas. Jo "Pypkę" pastatyminiai, regis, kad ir atsi-

SHARKO'S RESTAURANT

7840 S. Western Ave. Tel. 776-6644

6301 W. 63rd Str. Tel. LU 6-3636

Abiejuose restoranuose salės tinkamos vestuvėms ir kt. parengimams. Puikūs valgiai ir gėrimai.

Jurgis ir Geraldas Šarkos, sav.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatų-Protezų, Med. bandai, Spec. pagalba kopoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. Pitospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniai 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. tel. WAibrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS.
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti MI 5-0001

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniai ir penktadieniai vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
3801 West 63rd Street
Kampus 63-šios ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 v. vak. Šeštad. 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAibrook 5-3048

DR. G. K. BOBELIS
Inktu ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. — tik susitarus

DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketv. 2-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. vak. Šeštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet.
Telefonas: 695-0533
Ofs. 725-4477; Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

tiktinių, mažne improvizacinių impulsu Santaros — šviesos suvažiavime buvo pristatęs Antanas Škėma; manding, artimiausiai autorių supratęs.

Tuo tarpu šikaginis tos pačios "Pypkės" vaidinimas eksperimentą pavertė trafaretine "nužudymo misterijos" (netgi XIX-ojo šimtmečio pabaigos stiliume) veik realistine psichopatine painiava. Tiesa, įdomiai apipavidalinimą komponavo dailininkas Vytautas O. Virkau, bet ar tasis fonas derinosi su autoriaus ketinimais? Buvo gaila stipraus vaidintojų darbo. Betikslis.

"Duobkasių" spektaklis Chicagoje susilaukė panašaus liki- (Nukelta i 7 psl.)

Rez. GI 8-0875
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6182 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti MI 3-0001

Ofiso RE 4-1418, rez. RE 4-5466
DR. B. SAIZIŲNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-oje ir Campbell Ave., kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šešt. 12-3 v. p. p.
Trečiadieniai uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2230
Namu — rez. Pitospect 9-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VALKŲ LIGOS
3656 West 63rd Street
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 6 iki 9 v. v. Šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 8-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3344 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir Šešt. uždaryta

Tel. GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 3-1857
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL.: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir Šeštad. tik susitarus.

Ofiso 585-2525 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIONAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS

5540 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvių gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 v. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-4 val., trečiad. uždaryta

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius Šeštadieniai 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VALKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7150 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Res. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso PR 8-7773 Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos pirmad., ketvirt. 5 — 8 antr., penkt. 1 — 4

Ofiso HE 3-1818 Rez. PR 8-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Specialybė — vidaus ligos
(71-oje ir Campbell Ave., kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šešt. 2 v. r. — 2 v. d. d.

DONA MUZIKA

(Atkelta iš 1 psl.)

chorui. Choristui nėra vis tiek pat, ar jo dainavimo kas klausosi, ar ne. To paties Pūl Claudei žodžiais betariant, akla dainininkas puikiai žino, ar jis dainuoja prieš sieną ar prieš medį. Ta ritminės sandermės pasituntinybė, kurią atlieka dainininkas, pilnai nepasiekia savo tikslo, kai ji neturi nuosirdžiai dainą primančio klausytojo.

V. Bgd.

Rez. GI 8-0875
DR. JULIA MONSTAVIČIUS
Vidaus ligos
GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Tel. ofiso: PULaski 5-6764
Namu: BEYerly 8-3946
Pirm., val. antr., — ketv. 6-8 v. v. Šeštad. 1-3 v. p. p. Kitom dienom uždaryta.

Tel. ofiso PR 4-7800; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 v. p. p.
Išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir Šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniai ir kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REpublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrinantis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadieniai uždaryta; šeštadieniai nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val.: antr., nuo 2-5 po pietų ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telef. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namu tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4419
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Marquette Parko ofisas: 2750 West 71 Street, telefonas 925-8296
Res. tel. WA 5-3099
Valandos: 10-12 v. r. ir 7-12 v. vak. Šešt. 10-12 v. ryto.
Kitas ofisas: 4644 South Ashland Ave., tel. OL 4-2896
Valandos: 2-5 v. popiet kasdien Šeštadieniai ir trečiadieniai abu ofisai uždaryti.

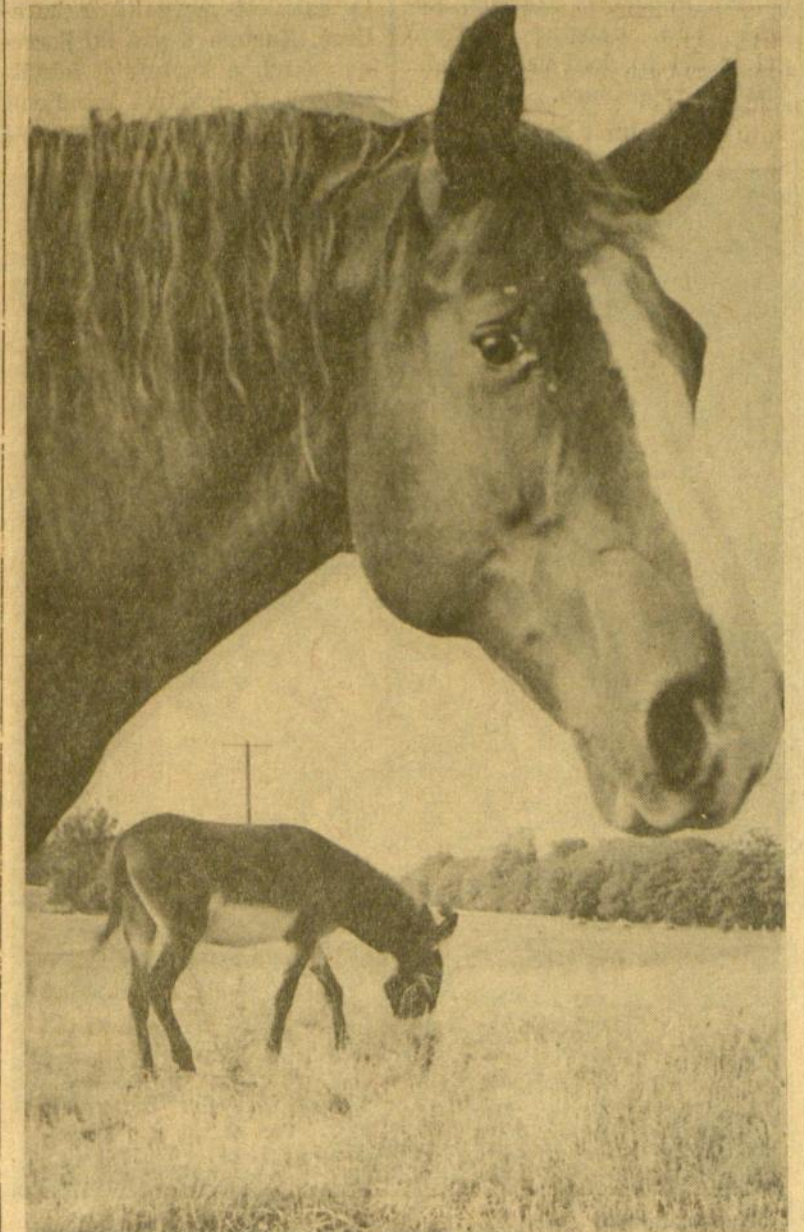
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2662 W. 59th St.
Tel. Pitospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 9 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 v. p. p. ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmiausia ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Treč. ir Šeštad. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Šeštadieniai 1 iki 4 val. Trečiadieniai uždaryta

Tel. Pitospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien. 6-8 v. v. Tik svarbiais atsitikimais susitarus

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 8 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir Šeštad. pagal sutartį

Ganykloje

Nuotrauka V. Maželio

KAI IDĖJOS ĮGYVENDINIMAS YRA NEIŠVENGIAMAS

Kompozitorius Darius Lapinskas apie pirmąją savo operą

Chicago Lietuvių institucijų, įstaigų ir krautuvų vitrinose bei languose sumirgėjus spalvingam **Dariaus Lapinsko** „Lokio“ operos plakatui ir sužinojus, kad pats kompozitorius yra kur nors čia pat, atsirado gera proga jį patį sutikti ir užkalbinti visu šiuo operiniu reikalu. O kurgi kitur jį besurasi, jei ne Jaunimo centro pasonėje — pas tėvus jėzuitus. Mat, tėvų jėzuitų vienuolynas čia yra tapęs ne vien tik mūsų muzikos archyvo namais, bet ir įvairiomis progomis kiekvieno gyvojo mūsų muziko pastoge. Ten tad ir susitikta ir kalba nukreipta į „Loki“.

— Koks buvo pirmasis akstinas parašyti šiai operai?

— Pasaulio Lietuvių jaunimo kongreso komiteto kreipimasis į mane parašyti kokį stambesnį vakarui užpildyti vokalinį kūrinį buvo geras paskatas griebtis darbo. Kadangi Dainų šventės repertuaran buvo įtraukta B. Budriūno kantata, tad, nenorint čia eiti į bet kokią vienas kito konkurenciją, o taipgi prisimenant negausų lietuvių operų lobyną, apsisvėrta ties šia forma.

— Kodėl rinkdamiesi temą libretui, užkliuvote už šios Prosper Mërimée „Lokio“ novelės, o nesusiėmėte vienu ar kitu lietuvių rašytojo kūrybos gabalu ar net legendine bei pasakaiska tautosakos medžiaga?

— Gyvendamas ilgą laiką Vokietijoje ir būdamas atskirtas nuo savųjų, jūtau dviasioje labai stiprų pasiilgimą viso to, kas tik buvo susiję su Lietuva, su savaisiais. Todėl ir nenuostabu, kad užtikimas šios Prosper Mërimée novelės, kurios veiksmas vyksta Lietuvoje, iššaukė manyje tokį stiprų susižavėjimą, kad aš manau, jog jau tada mano pasamoneje prasidėjo šios operos kūryba. Tik taip gali būti išaiškintas ir toks greitas jos parašymas.

— Nors libretą operai pagal Mërimée novelę parengė poetė Vitalija Bogutaitė, tačiau ir jūs puikiai žinote, kaip ir kiek buvo perkurtas žodinis novelės tekstas. Tad sakykite, kaip techniškai ir kokiame apimtyje novelės fabula buvo transformuota į operinį libretą?

— Operai libretas buvo parašytas po labai smarkių ir ugninių libretistės, režisieriaus ir kompozitoriaus diskusijų. Kadangi Mërimée novelė yra sukurta pasakojimo formoje, tad reikėjo atrasti naujų dramatiinių situacijų, pridėti naujų charakterių, parašyti eilę tekstų arijoms, duetams, etc. Taip kad galų gale iš originalios Mërimée novelės operoje liko labai mažai, tik pagrindinė nove-

joje yra naudojamas deklamacijos šalia dainuojančių solistų ir kalbantis choras šalia dainuojančio ansamblio. Rečituojamas žodis aplamai nėra operoje kas nors neįprasto. Jo efektiną naudoti galime pvz. užtikinti Tosčioje, Hofmano pasakose, Traviatoje ar Bohemoje. Tačiau operoje „Lokys“ toks žodžio panaudojimas yra daugiau šplėtotas, įgaunąs naujų, niekad negirdėtų spalvų.

Darius Lapinskas

lės idėja, bet ir ta modifikuota, pritaikyta dramatinės situacijos muzikinei formai.

— Vaikščiojau gandai, kad jūsiškis „Lokys“ yra mūsų neįprastai moderni opera. Jeigu tai tiesa, įdomu būtų sužinoti, kuriais savo muzikiniais, sceniniais ir visais kitais techniniais pastatymo savumais ši nauja opera skiriasi nuo mums įprastųjų?

— Savo sąstate opera skiriasi nuo mums įprastųjų tuo, kad

Dailininko V. O. Virkau nuostabiai padarytos dekoracijos įgalina atskirų paveikslų pakeitimus atlikti be scenos uždarymo, šituo duodant visam veikalui stiprų vientisumą ir pabrėžiant jo koncepciją, kaip daktaro prisiminimą ir viziją šio gana neįprasto atsitikimo Lietuvoje.

Iš viso, prisiminimai, vizijos ir sapnai yra dominuojantys šios operos elementai.

— Kiek operos svorio užkro-

vėte ant solistų, choro, pranešėjo ir net baleto pečių ir kaip visa tai sukoncentravote viename jos veiksmo?

— Solistai, choras, pranešėjas, baletas bei kalbantis choras — kiekvienas individualiai neša ant savo pečių tarp 15 ir 20 min. operos laiko. Kadangi visa opera yra daktaro - pranešėjo prisiminimas - vizija, tad nebuvo įmanoma visa tai suskaldyti į kelis veiksmus. Gi visos operos sukoncentravimas į vieną veiksmą suteikė jai didelę įtampą, kuri yra būtina šiai, gana neįprastai, istorijai.

— Kaip spaudoje jau buvo užsiminta, operą parašėte žaibišku greičiu, bene per mėnesį su trupeliu. Jei ne paslaptis, kaip prisiverčiote taip intensyviai kurti, kada ir kokiose aplinkybėse labiausiai esate produktyvus, kokios situacijos žadina kūrybą ir kokiose nė nepradedate?

— Tiesa, pats operos rašymas užtruko apie mėnesį laiko — tai yra mano, tai yra kiekvieno, logiškai galvojančio žmogaus išvada, kadangi prieš tą laiką neturėjau nei libreto, nei buvau parašęs bent vieną gaidą. Bet kas gali pasakyti, kada tikrai prasidėjo operos pasamoningas kūrimas: ar tuoj po pirmo Mërimée „Lokio“ paskaitymo ir susižavėjimo ta istorija, ar po to, kai vienas slavistas profesorius man neva juokais pasakė: „Tu esi lietuvis. Ar pažįsti Mërimée novelę „Lokys“? Rašyk operą — būtų galima įdėti į ją labai efektingą lokių šokį“. „Bet tai būtų tik baletas“, nusijuokiau, kadangi nemačiau tada kokių nors realių galimybių perkelti novelę operon. Tačiau ar galima iš viso pasakyti, kas vyksta mūsų pasamoneje? Vargu ar galima pasverti ir tai, kiek prisidėjo prie šios operos parašymo anoji knygų parduotuvė, pasiūlusi man nusipirkti „Lokio“ novelę, ir kiek paveikė mano pasamoningą šios operos kūrimą anoji profesorius užuominą? Ar Mozartas parašė geriausią iš visų savo uvertiūrų „Don Giovanni“ operai tikrai per vieną naktį — ar tai buvo tik techniškas nurašymas jau seniai pasamoneje sukurtu dalyku?

— Šiuo metu esate atvažiavę Chicago, įsijungę į operos paruošimo darbus ir būsite čia iki pat Jaunimo kongreso ir operos premjeros liepos 1 d. Kaip tad (Nukelta į 5 psl.)

Penčo Slavejkov

Cis Moll

So pocht das Schicksal
an die Pforte
Beethoven

Ranka jis patraukė užuolaidą ir tyliai stovėjo prie atdaro lango. Vasaros naktis buvo paslaptinga ir dvelkė pavargusių alsavimu, o danguje mirgančių žvaigždžių spiečius liejo ant miegančio pasaulio šviesę ir vedė kažkokį nesuprantamą pokalbį su išbudintom šakom sode. Naktis buvo šviesi, bet grėsminga tamsa tirštėjo Beethovenio sieloje — per tą tamsybę jis nieko nematė.

Jis tyliai pasitraukė nuo lango, susimąstęs perėjo per kambarį ir prie atdaro fortepijono atsisėdo. Audringu viesulu pakilo melodija ir suvirpėjusi nutruko. Jis rankas staiga nuleido ir mirtinai pabalė. Nelemtos, liūdnos mintys akimirka juodu spiečium purtelėjo kaip iš pelenų žaizduojančios kibirkštys, žarstant karštų anglių krūvą. Man visa baigta amžinai! Apakėtiis nepamatyti saulės šviesos, ir tik todėl jis klaidžioja patamsyje, kad kiekvieną akimirka pajustų visą siaubą, galvodamas apie prarastus pasaulius. Aklas! Nuo dabar mano užgeso saulės spinduliai kartu su muzikos skambėjimu... O visad tik jie vieni mano sielai teikė gyvybę ir kilnią šviesą išdidiems jausmams. Gyvenau vienas, — ir štai save matau mirusiu, nors gyvas tebesu. Kiti žmonės gyvena mano kūrinų harmonijoje, o aš dėl jų kaltės amžinai aplurtau. Ir mano žiaurios dalios smėkla nenumaldomai mane persekioja savo šaltu ir grėsmingu juoku: „Sąskambių kūrėjau, tu pats kurčius!“ Ir širdis prašo taikos bei ramybės, ramybės po žeme. Prie karsto dangčio, likimas nebesibėsi ir nebesaus.

Mirties šešėlis virš muziko plasnojo ir šalčiu dvelkė į jį, bet genijus ir jo sielos sargas nukreipė smilgį... Ir štai Beethovenas atsiseto,

pakėlė galvą ir niūriai pro langą žvilgtelėjo į žvaigždėtą skliautą. „Tokia artima mano ramybė! Bet širdis trokšta

argi tokios ramybės? Išsibėdėjimo? Ramybės mirtyje? Ar baildumas apie ją man šnabžda meilikaujančių balselių,

Kur dingio išdidus žinojimas, kad yra didybė žmogaus nelaimėje?!

Taip, tu aklas! Homeras irgi buvo aklas, tačiau savo akluame ryškiau už matančius, jis viską, kas buvo slapta, matė. Vadinas, ne vyždžiose slepiasi regėjimas, o giliausioje širdies slėpnyje. Ir iš ten aš girdžiu nuostabių atbalsų, — gal taip ašmanuoja sielos chaosas? Ar tai mano širdies raudos, ar pirmas virpulis nežinomų minčių, bet išdidžiū, gimusių tamsybėse, kurioms Dievas paskyrė naują kelią?..

Ne! Ne! Ji gyva ta galingoji dvasia, o su ja ir aš mene esu... Vienas lausos netekimas negali sunaikinti idealo, ta Aukščiausiaja Klausla palaikomo. Per ją aš jaučiu plakan visą sėlstančią, žemišką gyvybę. Ar ne ji mano širdyje virpa? Ar ne todėl ji taip kenčia? Visa jos gyvybė sunkioje kančioje... Tik šioje slaptose klausose įgyti naujiems jausmams negirdėtus garsus, kad jais galėčiau atnaujinti meną...

Tad štai kokios aukštumos pasiekė didi slaidi didžiam skausme!

Ir puoselėjamos svajonės nuneštas į jos skrydį, jis vėl ėmėsi užmesto kūrinio. Ir visa užmiršo, ir visus užmiršo pasaulį. Ir nuostabiuose, galinguose sąskambiuose susidūrė garsai ir darniai susilejo į maistingą spiečių, skrendantį kaip gaisro liežuvis. Ir nuo jų dvelktelėjo karštu alsavimu. O pragaistingieji pandai, kuriuos siela taip išdidžiai atmetė, vos skambėjo sopulingai, kaip tolimos audros atgarsiai, ir kažkur toluose apmirdavo. Jauno himno galingam chore subtilios ramybės alsavimas suvirpėjo — išdidi dvasia atgimė.

Ir užsimiršime Beethovenas nepastebėjo, kaip negirdimai įėjo kambarin vienas jo jaunas mokinių ir, nustebintas fortepijono garsu, sustojo. Baisios abejonės jo sumišusiam protui sukniždėjo: „Aš girdžiu, kaip staugia alkanas liūtas! Iš kur tie garsai? Kaip atsirado? Ar ne niūrus pamišimo priepuolis? O gal užmiršęs pasaulio skambesius jis prarado ir darnių formų atmintį? Beprotis, argi jis nori grįausmingu staugimu užtrenkti pasaulį ir duoti muzikai naujus įstatymus?“

O slaptas suvokimas Beethovenui šnabždėjo: „Nekeik likimo, tau skirta ypatingoji dalis... Tu paėmei iš dangaus kentėjojo Prometėjaus ugnį, kad ją įžiebtum žmonių širdyse, ir tuo jas degandais išaukštintum. Tu neišnyksi, — tu žmonių širdyse, mirtingame pasauly tapsi nemarus“.

Vertė P. Gaučys

Penčo Slavejkov, bulgarų poetas, sūnus pirmo žymaus bulgarų poeto Petko. Penčo parašė kelias lyrikos knygas, kurių daugelis išleisti laikomai bulgarų literatūros šėdevaris. Rinkinyje „NERAZDELNY“ (Neatskiriami), Europos kultūroje, P. nagrinėja asmeninės psichologijos temas, išsivaduodamas iš laiko ir iš erdvės, kaip pvz. jo „Cis moll“ iškelia Beethoven tragediją, o šv. Petro bazilikoje Mozės statulos poveikyje vaizduoja Michelangelo kūrybos ir gyvenimo prieštaravimus.

P. S. ilgus metus išgyveno Vokietijoje, gerai pažino vokiečių poeziją ir daug vakariečių lyrikos elementų įvedė į bulgarų poeziją, mirė 1912 m. P. G.

LIETUVYBĖS TVIRTOVĖ PAVERGTOJE SOSTINĖJE

ATSIMINIMŲ PYNĖ IŠ PIRMOS LIETUVIŠKOS GIMNAZIJOS

(Tiesinys iš praėjusio šeštadienio)

VLADA PILYPAVIČIŪTĖ - SABALIENE, dainininkė, pedagogė. 1934 m. baigė VDG-ją, 1939 m. slavistiką S. Batoro lenkų universitetė Vilniuje, 1942 m. dainavimą Vilniaus muzikos konservatorijoje. 1939—44 m. mokytoja VDG-jė. Studijas gilino Vokietijoje. Su koncertais yra aplankiusi daug Lietuvos, Lenkijos, Vokietijos ir JAV miestų. Nuo 1949 m. profesoriauja Nazareth College Rochester, N. Y., dėstydamą vokiečių, rusų kalbas ir solo dainavimo meną.

Kaip ir kiekvienam vilniečiui lietuviui, man brangus atsiminimas Vilniaus VDG-jos, kurioje prabėgo mano ankstyvosios jaunystės 8 metai, ir kuri man, kaip ir daugeliui Vilniaus krašto lietuvių jaunuolių, atidarė vartus į platų, intelektualinį pasaulį. Dar taip gyvai savo prisiminimų akimis matau būrius lietuvių moksleivių, susisipietusių ties sunkiomis, apkaustytomis gimnazijos durimis, atvykusių čia nuo Varėnos, Švenčionių, Tverės, Druskininkų ir iš daugelio kitų Vilniaus krašto vietinių sieti mokslo, siekti šviesos — to dvasios turto, kurį vėliau, jau subrendę jaunuoliai, nešė ir skleistų gimtajame krašte, kaip auksu spindinčią saulę. Jų visų veiduose tos pačios plačiai atver-

V. SABALIENE

tos, godžios mokslo žinių, mėlynos akys.

Ir aš buvau viena iš tų jaunuolių, kurie subrendo VDG-jė kultūriniai, visuomeniškai ir, svarbiausia, širdyje išsinešę sveiką ir stiprų lietuvišką patriotizmą, nebijantį pasipriešinti okupanto priespaudai, nepalūžęs persekiojime, nepaisant vietinės lenkų valdžios ekonominių sankcijų ir skriaudų, kurias Vilniaus krašto lietuviams teko patirti įvairiose srityse.

Ak, kokie tie aštuoneri metai trumpiečiai, kaip sapnas, kaip akimirka! Ir štai, rankose laikai dideliu darbūmu užpelnytą VDG-jos brandos atestatą, įgalinantį siekti mokslo platybių. Ir kaip graudu mintimis sugrįžti į tuos laikus, Dievuliau, kaip graudu ir miela, kad net akys pritemsta nuo ašarų miglos!

Štai, matau savo vaizduotėje mano buvusius draugus, drauges, mano mokytojus, mano auklėtojus... įvykiai, veidai, svajonės ir troškimai sugrįžta pas mane, iškyla, kaip ilgai snaudęs jūros dugne lobynas ir paskandina mano gyvenimo dabartinę aplinką, prie kurios vis taip sunku priprasti. Matau artimus ir mielus veidus, kurių vis dar neužmiršau, nors jau praėjo nuo to laiko daugiau kaip 30 metų, kada bendravome ir gyvenome tomis pačiomis lietuviškomis idėjomis.

...Štai ilgoje eilėje sustoję poromis VDG-jos moksleiviai skubame į šv. Mikalojaus bažnytelę, kurioje, vienintelėje iš daugelio Vilniaus puošnių bažnyčių mums buvo leista melstis lietuviškai. Kukli ji ir neturtinga, ir ne puošni kaip kitos, bet pati seniausia

visame Vilniuje! Nesuklysiu sakydama, kad pats Vytautas Didysis joje meldėsi... Ji su rėkle apglebia būrius VDG-jos moksleivių, atėjusių čia pasimelsti, išpažinties atlikti ir susikaupus klausytis kunigo K. Čibiro (1943 m. nuo bolševikų bombos žuvusio) ar kunigo Taškūno, VDG-jos kapeliono, pamokslų. Kapeliono veidas toks šventas ir geras, kaip to angelo altoriuje, jo žodis švelnus, kad ir pabarantis. O kunigas K. Čibiras — filosofas ir puikus lotynų kalbos mokytojas! Mes nedrįsdavome ateiti į jo pamoką, jos tinkamai neparuošę. Jis nerasydavo pažymių, jis tik sakydavo, jog „mokotės, kad būtumėte išlavinti, o ne dėl pažymio“. Ir mokėmės!

Prisimenu direktorių Marceliną Šikšnį, aukštą, sausokai liekną, lengvos, tiesios eisenos, puikų matematiką, rūpestingą pedagogą ir pasižavėjusį gimnazijos vadovą. Drebėdami iš baimės, spręsdavome algebros uždavinius lentoje ir laukdavome jo žodžių „vanas“ (jo priežodis vietoje „vadinasi“) ne išmokai, sėskis!“ Ir tą didžiulį palengvėjimą širdyje, kada uždavinį pavykdavo išspręsti iki galo.

Štai B. Untulis, elegantiškas istorijos mokytojas, štai plataus, draugiško veido lietuvių kalbos mokytojas S. Matjoseitis, piktos inspektoriaus Aleksa, jaunas, šviesia plaukais fizikos mokytojas A. Mačionis (į jį visos gimnazistės įsimylėdavo) ir kiti, kurių veidai, kaip žiežirbos iškyla ir užgęsta, bet kurie jau visam laikui pasiliks mūsų prabėgusio gyvenimo mozaikos blizgančiomis dalelėmis.

Bet visų ryškiausiai prisimenu gimnazijos „kultūrinę širdį“ — dainavimo mokytoją Antaną Krutulį. Jis toks tiesus, pasidabrejusiais plaukais, atviromis, mėlynomis akimis ir dainuojančia širdimi mokinių draugas. Jo gilus supratimas lietuviškos dainos grožio, jo tikra meilė bei pasišventimas menui buvo tas magnetas, kuris pritraukdavo

ir suspiesdavo apie jį kone visus bent kiek vyresnius gimnazijos moksleivius. Jo vadovaujamas gimnazijos choras visad būdavo Vilniaus lietuvių koncertų, kultūrinių renginių centras. Vilniaus lietuvių visuomenė nebūtų galėjusi įsivaizduoti, pavyzdžiui, Vasario 16 minėjimo ar kurio kito kultūrinio renginio, kuriame nebūtų dalyvavęs puikus gimnazijos choras, diriguojamas A. Krutulio. Koncertas nebūtų išbaigtas, nesuteiktų klausytojams pilnutinio dvasinio pasitenkinimo, jei susirinkusieji nepajustų tos sūrios drėgmės akyse, beklaustant „Lietuviai esame mes gimę...“ giesmės, galingai išsiveržusios iš jaunų moksleivių krūtinų. Tie žodžiai nebuvo vien giesmės žodžiais, jie mums reiškė pačią tikriausią realybę: mes tikrai, beveik fiziniai jaučiamės, kaip tie „drūti ažuolai“, lietuviškumu įsiremę į gimtąją padangę. Visa tai darė nuostabią įtakos gimnazijos jaunimo tautiniam brendimui, tuo pačiu ir viso Vilniaus krašto lietuviškumui.

A. Krutulio didelis nuopelnas — mokėti pastebėti jaunosius talentus ir nukreipti juos meno keliu. Jo priežiūroje subrendo solistės, vėliau dainavusios Vilniaus ir Kauno operose, jis davė užomazgą moksleivių teatrui, vėliau išėjusiems į platesnius „Vaidilos“ teatro kelius.

Ak, ir aš pati įkvėpimą ir meilę dainai sėmiau iš to mano pirmojo dainavimo mokytojo A. Krutulio. Prisimenu taip pat ir pirmąjį savo nusivylimą šioje srityje, kada mano pirmasis solo pasirodymas neįvyko dėl dr. Jono Basanavičiaus mirties. Turėjome tada minėti Vasario 16-ją, ir kaip visuomet, plačioji Vilniaus lietuvių visuomenė susirinko didžiulėje salėje. Su plazdančia širdimi sekiau pro scenos užuolaidos plyšėlį publiką, kurioje ryškiai galėjau matyti gimnazijos direktorių, mokytojus, daugybę žmonių ir savo draugus moksleivius. „Kokia tai

garbė“ — galvojau — „dainuoti tokiems klausytojams ir tokiame iškilmingame minėjime...“ Deja, atidarius minėjimą, nelaukiant buvo pranešta liūdna, visus pritenkianti naujiena: prieš pusvalandį mirė tautos patriarchas dr. Jonas Basanavičius, ir minėjimas gedulo ženklau nutraukiamas! Žmonės skirstėsi, šluostydami ašaras. Verkė mūsų mylimas direktorius, prisimenu visų gimnazijos mokytojų ir moksleivių ašaros akis. Verčiau ir aš, net dėl dviejų priežasčių: dėl mūsų patriarcho mirties ir dėl neįvykusio pirmojo mano solo pasirodymo.

Bėgo metai. Užbaigusi kalbotyros studijas universitetė, grįžau į savo mieląją gimnaziją atgal, jau kaip kalbų mokytoja, kad nors maža dalimi galėčiau atsilyginti už visą tą dvasios lobyną, suteiktą man joje besimokant. Ir mane pasitiko daugybė tokių pačių mėlynų ir godžių mokslui lietuviškų akių. „Kaip gera bus perteikti savo žinias, kurias pati čia sėmiausi, jiems, mano mažučiams draugams“ — galvojau pilna entuziazmo.

Bet įvykiai riedėjo nesulaikomai, išblaškėdami mus po visą pasaulį. Giliausiai ir neišdildomai įsmigo ir pasiliko mano atminty paskutinis didingas vaizdas Vilniuje: VDG-jos moksleiviai su gėlių puokštėmis pasitinka Lietuvos kariuomenę, įgyjuojančią ir mūsų brangią sostinę — senąjį Vilnių...

★

ALFONSAS KISIELIUS, gydytojas, VDG-joje mokėsi 1931—38 m., nuo 1938 m. studijavo mediciną lenkų S. Batoro universitetė Vilniuje, 1943 m. baigė VDU-to medicinos fakultetą Kaune. JAV specializavosi chirurgijoje, išlaikė specialybės egzaminus ir buvo priimtas nariu „Fellow of American College of Surgery“. Nuo 1960 m. verčiasi privačia chirurgijos praktika Sidney, Ohio.

(Nukelta į 4 psl.)

DARBAI IR METAI, PASVEŠTI LITUANISTIKAI

Kalbininko dr. Petro Joniko šešiasdešimtmečio sukakties proga

A. DUNDULIS

grindine studijų šaka lietuvių kalbą. Čia, pats studijuodamas, nuo 1928 m. kelerius metus dėso lietuvių kalbą įvairiose vidurinėse mokyklose ir gimnazijose, kas, žinoma, pailgina studijų laiką.

Atėjo 1934 m., kurie buvo ne tik reikšmingi, bet ir lemtingi Petro Joniko gyvenime. Mat, šiais metais jis laikė universitetui baigiamuosius egzaminus. Štai, egzaminų komisijoje sėdi fakulteto dekanas prof. Vincas Krėvė - Mickevičius, dr. Pranas Skardžius, dr. Antanas Salys ir kiti "smakai", kaip dažnas studentas juos vadindavo. Klausinėjamas kvociamasis atsakinėja, kaip įprasta egzaminų metu. Po egzaminų prasideda komisijos posėdis, kuriame sprendžiamas kvociamųjų likimas. Anot dekanato sekretoriaus p. Stan-kaičio žodžiu, šio posėdžio metu, kada buvo kalbama apie Petrą Joniką, dekanas prof. Krėvė - Mickevičius maždaug taip išsireiškė: "Jei nori, pastatyk Joniką į katedrą prieš studentus,

tai jis droš gerą paskaitą, kaip koks profesorius". Kaip ten buvo pasakyta, ne tiek svarbu, bet faktas, jog pats dekanas pasiūlė švietimo ministerijai Petrą Joniką kandidatū stipendijai gauti, kad galėtų užsieniuose pagilinti studijas, atseit, ruošytis profesūrai. Taigi 1935—1937 m. Petras Jonikas lankėsi Rygos, Vienos ir Karaliaučiaus universitetuose, kur pas profesorius J. Endzelyną, St. Szober (Šoberį) ir J. Gerulį gilino savo studijas. Grįždamas namo, pakeičiu užsuko ir į okupuotą Lietuvą, į Vilnių, kur Lietuvių mokslo draugijos archyvuose rinkosi rūpimosios studijinės medžiagos. Nors Jonikas turėjo vizą ir kitus reikiamus formalius dokumentus, bet anuometinis Vilniaus vaivada, garsusis lietuvių didikais ponas Bocianskis greitai ištrėmė jį, kaip nepageidaujamą "svečią", į nepriklausomą Lietuvą.

Paskui, laikui ir aplinkyboms pakitus, trėmėjas Vilniaus vaivada Bocianskis nežinia kur dingo, o ištremtas Petras Jonikas 1942 m. Vilniaus Universitete apgynė savo disertaciją. Skirtuųjų laikų, sausio 31 d., į

Dr. Petras Jonikas

Vilniaus Universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto didžiąją auditoriją - salę prigužėjo daug žmonių: universiteto rektorius a. a. prof. M. Biržiška, dekanas prof. dr. J. Puzinas, daug profesūros, o studentų tiesiog prisigrūdavo pilna salė.

Po trumpų iškilmingojo posėdžio atidarymo formalumų dok-

torantas Petras Jonikas paskaitė keletą tezių iš didelio savo disertacinio darbo. Tada pradėjo jį "čiupinėti" tiesioginis formalusis oponentas prof. dr. Pr. Skardžius, lyginamosios kalbotyros prof. Jonas Otrėbskis (Jan Otrębski) ir dar vienas kitas. Mums, studentams, atrodė, kad didieji "rabinai" stipriai "pačiupinėjo" doktorantą. Bet pasirodė, kad ir doktorantas nepėsčias! Jis atsistojo, lėtai, šaltai, bet rimtai atsakė kiekvienam "puolėjui", atseit, puikiai "atsikirto". Rektorius ir kiti pradėjo ploti. Studentai to ir ir telaukė! Sužė plovimai, kaip nirstanti jūra!

Po kiek laiko universitete buvo viešai paskelbta, kad doktorantas Petras Jonikas apgynęs savo disertaciją "magna cum laudae", ir suteikiamas jam filosofijos daktaro laipsnis. Taigi, pirmasis lituanistas kalbininkas, įgijęs daktaro laipsnį Lietuvos universitete, ir tai senajoje Lietuvos sostinėje Vilniuje, senajame Vilniaus Universitete!

Sukaktuvininkas, gyvenimo audrų nešamas, atsidūręs Chicagoje, po kiek laiko pradėjo

lankyti Chicagos Universitetą Sias studijas vainikavo magistro (University of Chicago), kur ro laipsniu (M. A.) 1958 metais. studijavo bibliotekininkystę. (Nukelta į 5 psl.)

4½%

5%

current dividend on investment bonus
4½% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokama 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632
Valandos: Pirmad., Antr., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. iki 4:30 v. p. p.
Trečiad. uždaryta; Ketvirtad. 9 v. r. iki 8 v. v.

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western P.Rosp. 8-5875

Vedėjas L. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 v.v.

MARQUETTE PARK -- AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

TEL.: GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymiausių krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 41 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palyginamai, aukštą dividendą. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stipriais finansiniais ir teikti pačius geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedame darbais ir finansais, kad galėtumėte geresnį gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalus kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$53,500,000 turto įstaigą.

JOHN PAKEL, direktorių tarybos ir bendrovės prezidentas

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS

- Insured Family Savings
- College Bonus Savings
- Christmas Club Savings
- Vacation Club Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- All Types of Insurance

- Sell and redeem U.S. Bonds
- Safety Deposit Boxes
- Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
- Cash checks and pay all family bills with our special

- money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal S'tamps Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service

- Two Large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY 9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY Closed All Day
THURSDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY 9:00 A.M. — 12:30 P.M.

LIETUVYBĖS TVIRTOVĖ

(Atkelta iš 3 psl.)

A. a. kan. Klemensas Maliukevičius, mano gimnaitis, paskatino mane įstoti į VDĖ-ją 1931 metais. Jis mokėjo už mano mokslo ir išlaikymą šv. Mikalojaus bendrabutyje. Man tebesant šeštojo klasėje, kan. Maliukevičius numirė. Kadangi mokiausi labai gerai, buvau atleistas nuo mokesčio už mokslo gimnazijoje, o taip pat ir bendrabutyje už maitinimą ir visą išlaikymą. Mano tėvai, 7 ha ūkininkai prie Druskininkų, jokiū būdu nebūtų galėję už mane mokėti, jie vos pajėgė mane apręgti ir apmokėti mano keliones traukiniu į gimnaziją Vilniun ir atostogų metu atgal į tėviškę.

Tokių vaikų kaip aš buvo daug. VDĖ-ja ir lietuvių bendrabučiai sudarė palankias sąlygas daugeliui Vilniaus krašto neturtingų vaikų įsiti mokslus ir tuo atidarė jiems duris į platų pasaulį.

Maistas šv. Mikalojaus bendrabutyje buvo labai kuklus: pusryčiams gana tamsi ir nesaldži kava, juoda duona, patepta taukais (aviestas buvo retenybė), vakarienei — bulvių ar makaronų sriubos. Pietums gaudavo me kotelę ir bulvių košės. VDĖ-je priešpiečiai būdavo man skanumynas — bulkutė su pienu. Ir dabar atsimenu, kaip visi lenkyniaudami dundėdavome laiptais žemyn, kad tik greičiau atsistotume į priešpiečių lau-

kiančių eilę. Tuo tarpu nepamainomas "polieininkas" — inspektorius Aleksa prisistatydavo tvarkos palaikyti.

Daugelis vaikų atsiveždavo iš namų papildomo maisto. Savo lagaminuose laikydavo užsirašinę džiovintus sūrius, rūkytas dešras, kumpius ir visokių rūšių sausainius. Dauguma mūsų tuo papildomu maistu dalindavomės su kitais vaikais. Bendrabutyje visi berniukai pamokas ruošdavo viename kambaryje nustatytomis valandomis. Tvarakai palaikyti bendrabučio vedėja Ona Zukauskaitė skirdavo pakaitomis aukštesnių klasių mokinius. Turėjome du didelius miegamuosius kambarius, kurių kiekviename gyvendavo 15—20 berniukų. 10 val. vakare būdavo gėsinamos šviesos, ir visi turėjome gulėti savo lovose. Prieš miegus dar buvo leidžiama vienam berniukui papasakoti pasaką ar atpasakoti kokios nors knygos santrauką. Sekmadieniais visi bendrabučio berniukai, išsirikiavę poromis, eidavo į bažnyčią. Bažnyčią daugumas vaikų mėgo, o ypač visi mėgo giedoti. Laisvalaikiu žaisdavome futbolą ten pat prie bendrabučio. Dažnai čia pat suruošdavome rungtynes su lenkiukais. Rungtynės gana dažnai baigdavosi peštynėmis. Visi jutome pareigą kovoti dėl lietuvių garbės — melynės ir mažai sužeidimams mums buvo lyg ir auka tėvynės ir lietuviybės labui. Laimėti prieš lenkus bet kokioje sporto šakoje buvo didžiausias malumas ir pasididžiavimas. Sporto populiarinimas lietuviškame kaime buvo vienas iš maloniausių vasaros užsiėmimų. Tą darbą labai sėkmingai dirbo lietuvių studentai ir vyresniųjų klasių gimnazistai. Sportas sujungdavo lietuvišką kaimo jaunimą ir sulaukyda-

vo jį nuo girtavimo bei nuo nekultūringų "vakarušų".

Visuomet labai maloniai prisimenu vakarines gegužines pamaldas šv. Jono bažnyčioje. Visi eidavome ten ne tiek melstis, kiek garsiai giedoti, kad parodytume lenkams, kiek daug Vilniuje lietuvių ir kad mes gražiau giedame negu lenkai. Kita demonstracija būdavo įspūdingas Kalvarijų lenkymas. Aš buvau orkestrantas ir su pasididžiavimu pūčiau kornetą. Tada orkestras ir lietuviškos giesmės skambėdavo Vilniaus gatvėse.

Mūsų skautų veikla buvo pavyzdinga. Drausmė buvo griežta, o rikiuotės pratimai būdavo maždaug karinio pobūdžio. A. a. Prano Žižmaro asmuo yra neatskiriama susijęs su Vilniaus lietuvių skautais.

Mano nuomone, VDĖ-jos mokslo lygis buvo aukštas. Ypatingai geri mokytojai buvo dir. M. Šikėnys, Br. Untulis, dr. J. Šlapelis, H. Horodničius, A. Kudaba ir lenkų kalbos mokytojas T. Pizlo. Direktorius M. Šikėnio posakis "aškuta, aškuta, ne į Birutę per Panamarių" buvo labai populiarus ir reiškęs — eik prie tikslų trumpiausiu, o ne ilgiausiu keliu. Inspektorius Aleksa su savo "kriaušėm" buvo ir pasilikęs atmintyje kaip žmogus, atsidavęs VDĖ-jai ir jos mokiniams savo sveikatą ir savo gyvenimą.

Pramogų daug neturėdavome: mokinių koncertai, baletas ir šokių vakarai.

VDĖ-ja buvo išsivysčiusio švytury Vilniaus krašto lietuvių. Be VDĖ-jos įtakos ir be jos absolventų, kurių daugelis grįždavo į kaimus mokytojauti, lietuviybė Vilniaus krašte per 19 lenkų okupacijos metų būtų labai smarkiai nukentėjusi.

VDĖ-jos abiturientams perspektyvos iš-

kilti ano meto Lenkijoje buvo labai menkos. Lenkai iš mūsų juokdavosi ir klausdavo: "Ką gi darysi, baigęs tą lietuvių gimnaziją? Kur toliau eisi?" Tik keliems pavykdavo kasmet patekti į medicinos ar technikos fakultetus. Kiek lengviau būdavo įstoti į teisių ar humanitarinių mokslų fakultetus. Kiti eidavo mokytojauti į pradžios mokyklas. Mano nuomone, pradžios mokyklų mokytojų paruošimas buvo vienas iš svarbiųjų VDĖ-jos įnašų lietuvių Vilniaus krašte išlaikyti.

ZIGMAS DAILIDKA, mokėsi VDĖ-je nuo 1930 m. baigė Eišiškių gimnaziją. Teisės mokslus magistrų laipsniu baigė Pabaltijo universitete Vokietijoje. Šiuo metu gyvena Chicagoje, dalyvauja visuomeninėje veikloje, JAV LB Centro v-bos vicepirmininkas, Kultūros fondo valdybos pirmininkas, Lietuvių valstiečių liaudininkų c-o k-to ir kitų organizacijų narys.

Z. DAILIDKA

VDĖ-ja sukelia man nepaprastai gražius prisiminimus iš anų laikų, kurie, žiūrint dabartinėmis akimis, buvo patys maloniausi, patys gražiausi. Kiek džiaugsmo ir didelių planų pynėsi 10 metų vaiko galvoje, kada tėvai sutiko mane leisti į gimnaziją! Tėvams sprendimas buvo nelengvas, nes po stip-

rios 1930 metų depresijos ūkininkui Lenkijoje, o ypatinai okupuotame Vilniaus krašte, buvo sunku verstis. Tuo metu tai man buvo mažai nežinoma ir mažai terūpėjo. Mane daugiau jaudino stojamieji egzaminai, nes mano lietuvių kalbos mokėjimas buvo labai ribotas ir grynai tarmiškas. Tik žymiai vėliau įsitikinau, kad ir vienu ir kitu atveju klydau: lietuvių kalba po pusmečio nebebuvo jokia kliūtis, o tėvams kad ir nedidelė finansinė našta (gimnazija buvo stipriai remiama aukomis iš Lietuvos) vis tiek buvo nepakeliamas.

Atvykę iš provincijos, moksleiviai gyvendavo bendrabučiuose, kuriuose sąlygos buvo menkos, bet tvarka ir disciplina pavyzdingos. Mokslo lygis gimnazijoje buvo aukštas, reikalavimai dideli, mokslo personalas rimtas, dauguma patyrę ir kvalifikuoti pedagogai. Gimnazijos direktorius M. Šikėnys, matematikos vadovėlių autorius, visuomenės veikėjas, rašytojas, poetas, buvo mokytojų ir mokinių ypatingai gerbiamas. Tuo metu mums, mokiniukams, viskas atrodė kitaip: vieni mokytojai buvo geresni, kiti blogesni: lotynų kalbos mokytojas buvo geras, nes jis nematydavo knygoje tarp eilučių surašytų tekstų vertimų, o per rašomuosius galėjai tikėtis pagalbos iš kaimynų "špargalkos" pavidale. Istorijos mokytojas buvo negeras, nes jis, išsaugęs mokinį atsakinėti, taip jį pastatydavo, kad jis jokios pagalbos negalėjo tikėtis iš norinčių jam padėti draugų. Mokiniai kartais stengdavosi, kaip ir kitose mokyklose, pažinti savo mokytojus, rasti jų silpnąsias vietas ir jas išnaudoti. Vo-

DARBAI IR METAI, PAŠVĘSTI LITUANISTIKAI

(Atkelta iš 4 psl.)

Darbu baruose

Dar studentavimo laikais, jau 1928 m., P. Jonikas įsijungė į švietimo darbą, nes šalia tiesioginių studijų, dėstė lietuvių kalbą vidurinėse mokyklose ir gimnazijose.

Sugrįžęs iš užsienių po pagilinamųjų studijų, įsijungė į Vytauto Didžiojo Universiteto mokytojų katedrą. Tad nuo 1937 m. buvo Vytauto Didžiojo, o vėliau ir Vilniaus Universiteto lietuvių kalbos katedros vyresniojo asistentu, o 1942 m. pakeltas į docentus.

Šalia universitetinio darbo suaktyvininkui teko būti "Gimtosios Kalbos" redaktoriui.

Raudonajam košmarui antrą kartą užplūstant Lietuvą, dr. P. Jonikas patraukė į Vakarų. Karo audrai palūžus, o tremtiniams susibūrus į stovyklinį gyvenimą, spontaniškai buvo atgaivintos įvairios lietuvių mokyklos, tad dr. P. Jonikas iki 1946 m. dėstė lietuvių kalbą Hanau (Vokietijoje) lietuvių stovyklos gimnazijoje, o 1946—1949 m. Pabaltijo Universitete (Hamburge ir Pinneberge) buvo lietuvių ir baltų kalbotyros e. o. (assoc.) profesoriumi.

Tremtiniais pajudėjus iš stovyklų, dr. P. Jonikas 1949 m. atvyko į JAV, į Chicago, kur pradėjo dirbti "Naujienose", redaguodamas "Kalbos dalykų" skyrių iki 1955 m. Suorganizavus Chicagos Aukštesniąją liuanistikos mokyklą, čia suaktyvininkas dėstė lietuvių kalbą. Jis yra vienas iš iniciatorių steigti Lituanistikos institutą, kurio prezidentu buvo 1954—1963 m. Berods, 1950—1952 m. buvo Lietuvių profesorių draugijos Amerikoje valdybos sekretorininko pareigas 1950—1955 m. buvo Lietuvių kalbos dr. jos Chicagos skyriaus pirmininkas. Jis taip pat yra vienas iš steigėjų Pedagogi- yra vienas iš steigėjų Pedagogi- nio lituanistikos instituto, kuriame ir dabar dėsto kalbotyri- nus lietuvių kalbos dalykus.

Kasdienę duoną pelnosi nuo 1957 m. Chicagos Universitete, kur teisės skyriuje yra knygų kataloguotojas.

Svarbesniosios studijos

Čia tenka suminėti bent svarbesniasias lituanistikos kalbines studijas, kurios yra išleistos

knymomis ar atskirais straipsniais, tilpusiais įvairiuose moksliniuose leidiniuose.

Yra išleistos šios knygos: Pagramančio tarmė — 1939 m., Gimtojo žodžio baruose — 1952 m. ir Lietuvių kalbos istorija — 1952 m.

Svarbesnieji kalbotyriniai straipsniai: Priesaga -inis — 1928 m., Mūsų rašomosios kalbos ugdymas ir taisyms — 1933 m., Apie "Aušros" rašomąją kalbą — 1933 m., Per Andreja Dirika leisu latviešu valodas rokrakstu — 1935 m., Fridrikas Kirsaitis 1935 m., Mažosios Lietuvos rašto kalba — 1935 m., Jonas Spudulis — aušrininkas kalbininkas — 1936 m., Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos idėja priešaušrio metu — 1937 m., Mažosios Lietuvos bažnytinės kalbos reformos projektas XVIII a. pradžioje — 1937 m., Mūsų rašomosios kalbos kultūros problema — 1937 m., Jablonskinės rašybos pagrindai — 1940 m., Lietuvių kalba ir jos gaivinimas prieš "Aušrą" — 1940 m., Lietuvių kalbos gyvatos raida Mažojoje Lietuvoje — 1948 m., Nuo Mažvydo iki Jablonskio — 1950 m., Kodėl rašome aukštaitiškai? — 1949 m., Zu den litauischen Ortsnamen — 1951 m., Mūsų pavardės ir jų atsiradimas — 1954 m., Vincas Kudirka ir lietuvių kalba — 1958 m. ir Sve- timųjų pavardžių rašyba — 1963 m.

Paminėtini dar niekur nespausdintieji studijiniai darbai: Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos kūrimasis priešaušrio ir "Aušros" laikais — Vilnius, 1942 m. Tai disertacinis darbas, "magna cum laudae" apgintas, filosofijos daktaro laipsniui įgyti. Antroji disertacija yra "Classification of Linguistics in the LC and DC Schemes: A Comparison with Those by Subject Specialists" (University of Chicago, 1958 m.). Už šį darbą suaktyvininkas gavo M. A. laipsnį.

Taip pat paminėtini trys išsamūs kalbotyriniai straipsniai, kurie bus išspausdinti Liet. Enciklopedijos XV-me tome: "Lietuvių kalbos istorija", "Lietuvių asmenvardžiai ir vietovardžiai" ir "Lietuvių kalbos tyrinėjimai".

Leidinių bendradarbis

Paminėtini bent svarbesnieji leidiniai, kuriuose dr. P. Joni-

Vytautas Kasiulis

Lenkynės

kas bendradarbiavo įvairiais kalbotyriniais straipsniais. Jis rašė šiuose leidiniuose: Archivum Philologicum, Gimtojoje Kalboje, Lietuviškoje ir Lietuvių enciklopedijoje, Švietimo Darbe, Kultūroje, Kalboje, eilė- je kitų lietuvių laikraščių bei žurnalo, o taip pat ir kitatau- čių spaudoje, pvz.: Latviešu konverzācijas vārdnīca, Cēli, Erasmus, Beiträge zur Namen- forschung ir kt.

Redaktoriai

Sukaktuvinkui teko būti ne tik pavienių leidinių bendradarbiu, bet ir jam pačiam teko redaguoti. Gimtąją Kalbą redagavo nepr. Lietuvoje 1938—1940 m., o tremtyje, Jungtinėse Am. Valstybėse, 1958—1960 m., nr. 1—10. Kartu su kitais sured- gavo "Kovos metus dėl savosios spaudos" — 1957 m. Tai 50 metų spaudos atgavimo suaktyvininkas paminėti leidinys. Jis taip pat taisyė eilės knygų bei straipsnių kalbą, o "Aleksandryno" korektūros taipgi buvo užkrautos ant suaktyvininko pečių. Taip pat paminėtinas ir kaip "Naujienų" "Kalbos dalykų" redaktoriai. Bene dažniausiai jis pats šį skyrių ir užpildydavo.

Dalyvavimas organizacijose

Sukaktuvinkas yra įsijungęs į mokslines ir profesines draugijas bei įstaigas, kuriose dažnai aktyviai pasireiškia, eidamas įvairias valdybų narių pareigas. Suminėtos bent šios: Lietuvių kalbos draugija (nepr. Lietuvoje ir JAV), Latviešu Filologu Biedriba, Lietuvių profesorių draugija Amerikoje, Litu-

anistikos institutas (JAV), Baltisches Forschungsinstitut (Bonnoje), Linguistic Society of America, American Name Society, American Library Association ir American Association of Law Libraries. Jis nevengia ir visuomeninės veiklos, kuri tačiau nesiremia partiniais ar pasaulėžiūriniais pagrindais.

Baigminės mintys

Iš šios kuklios suaktyvininko dr. P. Joniko veiklos bei jo mokslo darbų apžvalgos matome, kad tai kūrybinga lituanistinė pajėga, parašiusi daug studijinių kalbotyriinių vertingų mokslinių straipsnių, kurie yra išsimėtę įvairiuose leidiniuose. Tas pats pasakytina ir apie kitus du mūsų didžiuosius kalbininkus dr. Pr. Skardžių ir dr. Ant. Salį.

Atrodo, kad prasmingiausias šių mūsų didžiųjų kalbininkų pagerbimas būtų, jei surinktumėm ir išleistumėm jų raštų atitinkamus leidinius, kuriais daug padėtume mūsų gimtosios kalbos kultūros ugdymui pilnąja šio žodžio prasme.

Manau, kad dauguma buvusiu dr. P. Joniko klausytojų studentų lituanistų pritarę šiam mano nuosirdžiausiam linkėjimui: puikiausios sveikatos, visokeriopos gyvenimo sėkmės bei ilgiausių kūrybingų metų!

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis. J. BUBNYS. RE 7-5168

MOVING

SERENAS perkrauto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto eidimai ir pilna apdrauda. 2047 W. 67 PL. WA 5-8063

Restoranas Neringa

LIETUVISKI IR AMERIKONISKI VALGIAI

Atdara kasdien nuo 11 v. ryto iki 8 val. vakaro.

2632 West 71st St.,

Telef. — 778-9359

Sav. Teresė Karvelaitienė

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

NAUJU PARDAVIMAS • VARTOJAMU TAISYMAS • GREITAS aptarnavimas • GARANTUOTA • KREDITAS 2412 WEST 71st St., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471-2446

PRISTATYMAS NEMOKAMAI

ROCHKES MEDICAL ARTS 3213 W. 63rd Street Tel. WA 5-4787

REBLAKE - ROCHKES APOTHECARY 2421 W. 63rd Street Tel. HE 4-1500

DIABETINIS MAISTAS IR GAMINIAI

Mes patefonuonsime jūsų gydytojai

DRAUGAS, šeštadienis, 1966 m. birželio mėn. 11 d.

5

tingo. Bet kas galėtų pasakyti, kurio iš tų visų, mano pasąmonėje besivystančių kūrinų seks eilė pasirodyti viešumoje. Šito dar negalėčiau pasakyti.

*

Mūsų muzikinį pokalbį šituo reikėjo ir baigti, nes kompozitorius Darius Lapinskas jau žiūrėjo į laikrodį ir skubėjo ki-

tur kažkokiu dar tobulai neužrauktu operos reikalu. Atsisveikinant ir matant kūrybingą, jauną ir pilną energijos žmogų, siela ir kūnu atsidadavusį "Lokio" operos idėjai, imi ir pats neabejoti jaunatviško polėkio galia ir jo konkrečių realizavimų mūsų kultūrinio gyvenimo raidoje. k. b.

Tik per 10 dienų...

trumpam vasaros sezonui ir už labai papigintą kainą siūlome ypatingai gerus ir praktiškus siuntinius, kurie pristatomi į Lietuvą oro paštu laike 10 dienų.

Šie taip praktiški ir reikalingi siuntiniai sutels Jūsų artimiesiems malonią staigmeną ir netikėtą paramą, tad nepraleiskite šią retai pasitaikančią progą ir pasinaudokite šiuo mūsų specialiu pasiūlymu.

Merguzėlė (01).

Itališkas labai populiarus lietpaltis, vilnonė kostiumui arba vasariniam paltui medžiaga, 4 jardi gelėtos šilkinės suknėlei medžiagos, 1 nailono skarelė, 1 šilkinė labai graži gelėta skarelė, 2 poros geriausių nailono kojinių, 1 nepermatomo nailono bliuskutė.

Kaina \$65.00.

Bernuzėlis (02).

Nailoniniai spalvoti arba balti viršutiniai marškiniai, 1 terlyno kaklaraištis, vilnonė vasariniam kostiumui medžiaga, arba juoda kostiumui medžiaga, 1 specialus labai stiprus itališkas lietpaltis, viena pora nailono kojinių su 6 mėnesių garantija, 1 be rankovių su kostiumu dėvimas megztukas.

\$65.00.

Jungtinis Merguzėlės ir Bernuzėlio siuntinys kainuoja tik \$120.00.

Tebesiučiami mūsų anksčiau skelbtieji, didelio pasisekimo turėjusieji siuntiniai: V-3 — 10½ jardo angl. viln. medž. trims kostiumams už 55 dol.; P-3 — 9 j. trims paltams angl. medžiagos už 60 dol.; N-4 — 16 jardu nepermatomo nailono gražiausių raštų 4 suknėlės už 45 dol.; ir M-13 vertingas augšto kaloriteto maisto siuntinys 22 lbs. už 30 dol.

Prie visų išvardintų siuntinių galima pridėti pageidaujamų dovanų iš mūsų katalogų arba Jūsų pačių supirktų prekių. Jūsų pačių siuntinius išspeakiduojame iš Londono tik už 12 dolerių, plius faktinės Sovietinio muto išlaidos. Tokius siuntinius galite mums siųsti žemiau nurodytu adresu pažymėdami mūsų tranzitinio sandėlio ženklą: B. O. 11690/64.

BALTIC STORES LTD.

421, Hackney Road

London, E. 2.,

Great Britain

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir gavėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3-4 savaites. Visos siuntos registruotos ir apdraustos.

Atstovai: L. Venckus, 7030 Talman Ave., Chicago, Ill., tel. 436-0494; Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.; ir A. Kusinskis, 124 Park Str., Sudbury, Ont., Canada.

Vilų pirkimo, nuomavimo taip pat ir dėl visų kitų reikalų Ispanijoje, prašome kreiptis į mūsų atstovą ten: Palanga Properties, Ltd., 24 Calle Monasterio de Poblet, Comarruga, Prov. de Tarragona, Espana.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

JUNE — BIRŽELIO 9, 10, 11 D. D.

BISQUIT THREE STAR COGNAC Fifth \$5.29

COGNAC "NAPOLEON" V.S.O.P. Fifth \$5.98

TERRY THREE STAR SPANISH

BRANDY Fifth \$4.39

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth \$4.89

CINZANO VERMOUTH

Dry or Sweet 33 oz. Bottle \$1.89

COEUR DE FRANCE IMPORTED BLACKBERRY, CHERRY or APRICOT LIQUEUR Fifth \$2.79

DUCAL 1959 VINTAGE

Portugal Grape Wine Fifth \$1.79

HAMM'S BEER

Case of 24—12 oz. Throw away bottles Case \$3.59

SOUTHERN COMFORT LIQUEUR

Fifth \$3.89

MICHELOB BEER

Case of 24—12 oz. Throw away bottles Case \$5.49

kiečių kalbos mokytojas mėgdavo papolitiuoti lenkų vidaus ir tarptautinės politikos klausimais. Geografijos mokytojas mėgdavo papasakoti savo kelionių įspūdžius po įvairius kraštus. Jis kartais būdavo suderinti su pamokos tema, o kartais visai nieko bendra su ja neturėdavo.

Jei kartais supykę mokytojai išvadydavo mokinį už durų, tai dar nebūdavo baisu, nes mokytojai paprastai iš to jokių išvadų nedarydavo. Blogiau, kad už durų tokį mokinį visuomet sugaudavo inspektoriaus Aleksa ir palikdavo po pamokų. Palikimas po pamokų reiškė ateiti sekmadienį po pamaldų į klasę, kur tas pats inspektoriaus duodavo spres- ti uždavinius. Jeigu neišsprendavai, liepdavo ateiti sekantį sekmadienį, ir gaudavai kitą uždavinį spresti. Kartais toks palikimas po pamokų užsitedavo kelis sekmadienius.

Idomus pedagogas buvo pats gimnazijos direktorius M. Šikšnys. Kaip anksčiau esu minėjęs, jis buvo matematikas. Dėstė matematiką įvairiose klasėse iš atminties ir jokių vadovėlių nenaudojo. Ateina į klasę, pašaukia mokinį prie lentos ir duoda mintin atėjusį uždavinį. Jeigu yra gerai nusiteikęs — padeda mokiniui pradėti galvoti ir spres- ti, jeigu ne — blogai.

Gerai atsimeinu lietuvių kalbos mokytoją dr. Jurgį Šlapelį, pas kurį teko keltą metų mokyti. Baigęs medicinos mokslus, gydytojo praktika nesivertė, o visą savo gyvenimą gilinosi ir dirbo kalbotyros srityje. Šalia savo pedagoginio darbo gimnazijoje jis ruošė didelį lietuvių kalbos žodyną. Žodyno ruoš-

mo reikalais atostogų metu vykdavo į Vilniaus krašto lietuviškus kaimus, kur ieško- davo vyresnio amžiaus žmonių, kad galėtų su jais išsikalbėti, išgauti iš jų retesnių žodžių, išsireikimų. Pamokų metu nukrypda- vo kalba į ruošiamo žodyno reikalus. Ypa- tingai būdavo įdomu klausytis apie naujų žodžių susidarymą. Čia per ilgesnį laiką ir "gimė" apščių naujų žodžių, kuriuos moki- niai, vėliau tarp savęs besikalbėdami, varto- davo. Tik sunku būdavo atskirti, kurie žo- džiai buvo dr. J. Šlapelio siūlomai ir aprobu- jami, o kurie buvo pačių mokinių išgalvoti. Ir taip sofą vadindavome maigute, motocik- lą — purpuole, protą — mastalu, klaidą — riktą ir t. t.

Apskritai, visas mokinių gyvenimas gim- nazijos ribose ir už jų reiškėsi nepaprastai stipriomis tautinėmis nuotaikomis. Viskas buvo sverliama tautiniais svaisčiais. Jeigu po pamokų prie bendrabučio kalne žaizda- vome futbolą su žydukais ar lenkiukais, tai žaisdavome už Lietuvą, jeigu gimnazija žais- davo krepšinio ar tinklinio rungtynes su ki- tomis lenkų gimnazijomis, tai rungtynės bu- vo: Lietuva — Lenkija. Kas vykdavo laisvo- je Lietuvoje, viskas buvo gerai, Lenkijoje — nieko gero.

Dabar, galvodamas apie VDG-ją ir prisi- mindamas lenkų valdžios priespaudą, ste- biuosi, kiek daug buvo pasišventusių žmo- nių, kurie, nežinint visų kliūčių, tą darbą dirbo! Kiek daug buvo užsispyrusių ir pa- sišventusių tėvų, kurie, daug ko atsižadė- dami, leisdavo vaikus į lietuvišką gimnazi- ją! Kiek šviesių žmonių išėjo iš jos suolo, ir kiek VDG-ją davė Lietuvai!

(Bus daugiau)

PROPAGANDA IR POLITIKA MOKSLO VARDU

(Atkelta iš 1 psl.)

šią vietovę atsiųstą rusų kolonistų. Didieji Ibenai buvo pavadinti Nikolskaja Sloboda, Mažieji Ibenai — Preobrezenskaja Sloboda.

"Lietuviškoji" tarybinė enciklopedija visai nutyli apie gyventojų ištremimą, rusų kolonistų įkurdinimą bei žiaurius baudžiamosios burių veiksmus.

Apskritai, šioji enciklopedija nedaug sumini Lietuvos vietovių, kurios 1831 m., 1863 m. ar 1905 m. Rusijos caro kariuomenės baudžiamųjų būrių buvo sudegintos, gyventojai ištremti, o jų vieton atsiųsti rusai kolonistai.

Kadangi rusai kolonistai itin pasižymėjo Lietuvoje bolševikų okupacijos metu, todėl "lietuviškoji" enciklopedija pilna Ivanovų, Jefremovų ir panašių, kurių kan daug buvo po 1863 m. sukilimo buvo nutremta daug gyventojų iš Lietuvos.

Jeigu šioji enciklopedija bent truputėlį būtų lietuviška, tai tikrai būtų suradę vietos vietovardžiui — Ciornaja Padina (Samaros gub.), kur po 1863 m. sukilimo buvo nutremta daug gyventojų iš Lietuvos.

Nužudytieji ir "įsilietuvinsieji"

Ir šios enciklopedijos tome labai gausu biografijų. Ten suradau apie dvidešimt biografijų žymių lietuvių ar iš Lietuvos kilusių komunistų, nužudytų Sovietų Sąjungoje. Žinoma, nužudytų komunistų ir šių raidžių pavardžių būtų kur kas daugiau, nes enciklopedijon sudėti ne eiliniai, bet vadai ir dabar jau reabilituoti. Stai keletas nužudytųjų pavardžių: Adamovičius Juozas, saugumietis, Adomaitis Juozas, inž., Ambrašas Vincas, universiteto dėstytojas, Ambražiūnas Petras, Gudijos maisto liaudies komisaras, Angarietis Zigmantas (Aleksa), Lietuvos komunistų partijos vadovas, Cichovskis Kazimieras, Internacionalinės brigados Ispanijoje kadrų skyriaus viršininkas, Dabulevičius Andrius, poetas, Dimenšteinas Semionas, Lietuvos - Gudijos revoliucinės vyriausybės komisaras, Doleckis Jokūbas, TASSO atsakingas vadovas, Gaurys Stasys, baigęs mokslus Šveicarijoje ir dirbęs valstybės planavimo komisijoje, Griškelis Viktoras, pulko komisaras, Drabavičiūtė Aleksandra, Komunistų partijos centro komiteto instruktorė, Achmanovas (Giršfeldas) Moisiejus, Lietuvos - Gudijos Komjaunimo centro komiteto pirm., Griganičius Vincas, saugumo įstaiigos Maskvoje aukštas pareigūnas, komunistų partijos nutarimu, saugumiečio karjerą pradėjęs Lietuvos žvalgyboje.

Neabejotinai, Sovietų Sąjunga yra toji valstybė, kur yra daugiausia nužudytų lietuvių ir iš Lietuvos kilimo komunistų.

Nepaprastai yra įdomus šios "lietuviškosios" enciklopedijos veikėjų "lietuvinimo" principas: joje sudėti žymieji Rusijos komunistų vadai, pavardės ne tik

lotyniškais raidėmis parašomos, bet ir graždanka, visi tie kariai rusai, kurie yra kariavę arba žuvę, arba palaidoti Lietuvoje, pvz. Černiakovskij Ivanas, žuvęs ties Karaliaučumi, palaidotas Vilniuje, Bagramianas Ivanas, maršalas, vadovavęs Karaliaučiaus operacijoms, Baltrakovas Michailas, kapitonas, palaidotas Kybartuose, arba kapitonas Biblašvilis, palaidotas Žygaičiuose ir kt.

Taip pat kiekvienas rusas, atsiųstas į okupuotą Lietuvą aukštoms pareigoms, "įsilietuvina" ir jų biografijomis mirga "lietuviškoji" enciklopedija. Apsu biografijų 16-tos divizijos karių ir kitokių tos divizijos pareigūnų, o taip pat sudėti beveik visi nepriklausomos Lietuvos meto komunistai.

Saukiant už kultūrinį bendradarbiavimą, laisvojo pasaulio lietuvių kultūrininkai ignoruojami

"Lietuviškosios" tarybinės enciklopedijos redakcija visai ignoruoja, išskyrus komunistus, užsienyje gyvenančius lietuvių rašytojus, dailininkus, dainininkus, tapytojus ir kitus, ne tik politikus, bet ir visus kultūros darbininkus. Peržūrėjęs tarybinės enciklopedijos pirmą tomą, neradau šių lietuvių rašytojų: Alanto Vytauto, Almeno Kazio, Andriūšo Pulgio, Armino Aleksandro, poeto, Augustaitės - Vaičiūnienės J., Babicko Petro, Babrauskienės - Tulauskaitės Gražinos, Balčiūno - Švaisto J., Barėno Kazimiero, Barono Alojzo, Bieliackino Teodoro, Blekaičio J., Bradūno Kazio, Breimerio Felikso, Būdavo Stasio, Chodzko Ignė L., Dovydeno Liudo, Giedraičio (Spalio) Romualdo, Gliados Jurgio, Gražulio Balio, Griciaus Alfonso, Grigaitės Kotrynos, Gustaičio Antano, Ignatonio Jeronimo, Jankaus Jurgio, Jungferio Viktoro, Jurkaus Pauliaus ir kt.

Visuomenės veikėjai, kunigai, istorikai

Toks pat mastas taikytas gyviesiems ar mirusiems visuomenės veikėjams, politikams ir kt. Pa-

vyzdžiui nėra biografijos žymaus visuomenės veikėjo demokrato Bortkevičiaus Jono, aušrininko Buivyno Antano, Bulotos Jono Jurgio, Čiurlio Jurgio, Griniuvienės - Pavalkytės, J. D. Gudavičiaus Prano, dr., Galvanausko Ernesto, Juodakio Petro, gen. Gustaičio Antano, nors jo konstrukcijos lėktuvus Anbo paminėtas.

Kunigų vos kelios biografijos įdėtos — Jakšto - Dambausko Ad., Balvočiaus - Geručio, Januševičiaus Povilo, prel., ir dar vieno kito. Betgi nėra biografijos vilniečio vienuolio domininkono Ciecierskio, kuris su kitais 1797 m. rengė sąmokslą prieš carinę Rusijos valdžią, buvo ištremtas Sibiran, grįžęs parašė atsiminimus.

Kaip jau anksčiau rašiau, kalbotyros dalykais enciklopedija daug turtingesnė: čia ne tik gramatikos dalykai, bet savų ir svetimų kalbininkų, rašiusių lietuvių kalbos reikalais, sudėtis biografijos. Istorikai šiuo atžvilgiu santūresni. Jie tiesiog bijo rašyti apie Algimantą, Alšėnų kunigaikščius, kunigaikštį Glinščį arba kitus didžiosios Lietuvos kunigaikštijos žymius politikus bei pareigūnus. Rusų, lenkų, ukrainiečių, vokiečių istorikai, rašę Lietuvos istorijos klausimais, tarybinėje enciklopedijoje nepaminėti, pvz. nėra Afanasjevo D., Barbaševo, Briancevo, Dovanar - Zapolskio, Gronskio P., Ilovaiskio, Jakubovskio, Gumovskio, Hedemano O., Hruševskio M. ir kt.

*

Ir okupuotoje Lietuvoje gyvenimas nestovėjo vietoje: išaugo per tą laikotarpį ten gražūs būrys žymių mokslo bei plačiaja žodžio prasme iškilų meno atstovų, kurie turės gauti vietos Lietuvių Enciklopedijos papildymuose, kadangi JAV leidžiamoji enciklopedija yra — Lietuvių Enciklopedija, ir joje visi iškilieji lietuvių paminimi.

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines —
Checkwriters —
Nuomola — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 681-4111

JINOS LEŠKIENĖS PALETĖ

Jina Leškienė

Jina Leškienė

Los Angeles studentai ateitininkai gegužės 22 dieną lietuvių parapijos salėje surengė dailininkės Totilaitės - Leškienės tapybos parodą. Atidaromąją kalbą pasakė kun. dr. Celiešius, apibūdindamas jos kūrybos stilių bei pobūdį, klausiant gausiai susirinkusių meno mėgėjų.

Parodoje buvo išstatyti dvidešimt aštuoni aliejiniai dažais tapyti paveikslai. Dailininkė jais išreiškė įvairias temas. Ji davė meninę išraišką daugiausia konkrečioms sąvokoms, kaip gėlės, žvėjų laivai, įvairūs žiedai, vandens lėlijos... ir retais atvejais apipavidalino abstrakčias idėjas, kaip viltis, jaunystę. Pagal tai ir visa jos tapybinė kūryba atsiskleidžia: iš vienos pusės ji yra realistinė, iš kitos — artėja prie abstrakto.

Visi paveikslai pasižymi spalvų gyvumu, nenuobodūs žiūrėti. Ypač traukia akį tie, kuriuose dailininkė linksta į abstraktinį ekspresionizmą. Bene pats geriausias parodos paveikslas bū-

PAPUOKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS.
DAR SUSPESIME PAGAMINTI ŠVENČIŲ
SEZONUI, TIK PASIROPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadės, "boucle's", "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylonų, taffetų, aksomo, ANGLISKŲ MERZIAGŲ paltais ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę
Jefferson St. Chernin's aikštėje

4 1/2 %

Visų rūšių
taupmenoms
4 kartus
metuose

Taupmenos įdėtos iki 15 dienos mėnesio,
pelno dividendą nuo pradžios mėnesio.

Paskolos namams įsigyti ar taisyti

TURTAS VIRŠ \$100,000,000.00

REZERVAI VIRŠ \$9,500,000.00

Bendrovė iš seno vedama tėvo ir sūnaus

JUSTIN MACKIEWICH
Direktorių Tarybos Pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.
Prezidentas

VALANDOS:

Pirmadieniais 9 iki 8 v. vak.

Antradieniais 9 iki 4 v. vak.

Trečiadieniais uždaryta

Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak.

Penktadieniais 9 iki 4 v. vak.

Šeštadieniais — 9 iki 12 val.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632

Telef. — Virginia 7-1141

vo "Nukryžiuotasis". Iš kitų atžymėtini šie: Žydėjimas, Pavasario nuotaikos, Etiudas, Madona, Viltis ir ypač Gėlės (paveikslas su vyraujančią violetine spalva).

Dailininkės tapybos technika gana charakteringa. Sukurti vaizdai, įkūnyti idėjos ji naudoja ne tik spalvų derinius, bet taip pat ir storą dažų sluoksnį.

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS

G R 6 - 7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs patalymai.

BODY AND FENDER WORK

PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS CESAS

FOTOGRAFIAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS

Gowns by Martha

PORTRAITS • CANDIDS

3213 South Morgan St. YA 7-5858

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

• Skanūs valgiai

• Geras patarnavimas

• Puiki atmosfera

PIETUS

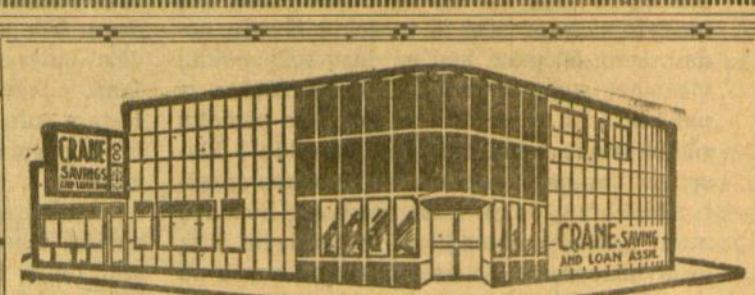
\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS.

TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara sekmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

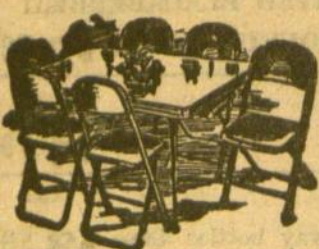
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2 % Naujas aukštas dividendas mokamas az investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. IR PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAD. IR KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. ŠESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEEley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvrt. 9-9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

Kultūrinė Kronika

• **Lietuvių dailės studijos paroda 69 meno galerijoje, Chicagoje.** Šandien 7 val. 30 min. vak. šioje lietuviškoje Chicagos meno galerijoje atidaroma jos studijos mokinių meno paroda. Pastaraisiais mokslo metais studiją, kaip iš parodos išleisto katalogo matome, lankė 37 mokiniai. Paskutiniojo semestro veiklos lentelėje, tame pačiame kataloge, regime, kad studijoje buvo dėstoma: pašyba, tapyba, grafika, dekoratyvinė tapyba, perspektyva, akvarelė, mozaika ir meno istorija. Praktiškuosius ir teoretinius dalykus dėstė šie mūsų dalininkai: Povilas Karpas — tapyba, perspektyva, akvarelė, meno istorija, Viktoras Petravičius — pašyba, grafika, mozaika, dekor. tapyba, Juozas Mieliulis — meno istorija, Mikas Šileikis — meno estetiką.

Studijos vienerių mokslo metų rezultatai, pasiekti įvairioje technikoje, dabar ir norima parodyti viešai lietuviškajai visuomenei. Paroda 69 galerijos patalpose vyks iki birželio 25 d. Ypač šią lietuvių meno studiją lankantis jaunimas žadina viltis pačiam jauniausiam mūsų dalininkui prieaugliui. O tai ypač reikšminga kaip tik šiuose Jaunimo metuose. Ir ši studijos paroda yra lyg ir mielas, tegu ir nepretenzingas preludis į artėjantį Jaunimo kongresą ir į

Pasaulio jaunųjų lietuvių dailininkų reprezentacinę parodą Jaunimo centre, Chicagoje.

• **Lietuvių rašytojų knygos į Formozą.** Tamkang College of Arts & Sciences Tapei, Formozoj, užsisakė Manyland Books leidykloje mūsų rašytojų kūrinius, išverstus anglų kalbon ir šios leidyklos išleistus atskiromis knygomis. Kiekvienos knygos pasiūsta po porą egzempliorių, kad laisvieji kiniečiai susipažintų su lietuvių autoriais.

• **Naujas teatras Vilniuje.** Vilniuje atidarytas naujas lietuviškas teatras — "Jaunojo žiūrovo teatras" (anksčiau tokiu vardu buvo vadinamas Kau-no dramos teatras, veikęs buvusiose Metropolitain kino patalpose). Pirmas spektaklis — Šekspyro "Romeo ir Džiuljeta". Toliau bus — inscenuotas literatūrinis vakaras - pokalbis, pavadintas "Gintaro paukštė" (pagal Mieželaičio "Duona ir žodis", kur panaudojama eilės lietuvių poetų kūryba, pradedant K. Donelaičiu). Rengiama ir pasaka "Du maži žmogeliukai dideliame mieste" (M. Sluckio ir V. Miliūno). Naujo teatro vyr. režisierė — Aurelija Ragauskaitė. Direktorius — Jonas Didžiakievis. Teatras pradėjo darbą jau pereitą rudenį. Gegužės 27 d. buvo pirmas jo spektaklis, profesinių sąjungų patalpose. (E.)

MASKVINĮ ŠVIETIMĄ VYKDANT

Vilniuje dabar yra dvi švietimo ministerijos; senoji, tvarkanti bendrojo lavinimo mokyklas (ministras M. Gedvilas) ir nauja — aukštųjų ir specialiųjų vidurinių mokyklų ministerija (ministras H. Zabulis). Tų dviejų ministerijų pažiūros į švietimo padėtį ne vienodos. Zabulis nuolat primena, kad reikia susirūpinti mokyimo lygio kėlimu, o Gedvilas vis dar didžiuojasi tik dideliais mokyklų ir mokinių skaičiais. Net apie mokytojų pasirengimą Gedvilas kalba tik didžiuliais skaičiais. Esą, "Dabar iš 32,000 pedagogų šeimos 28,000 turi aukštąjį, nebaigtą aukštąjį arba specialų vidurinį išsilavinimą". Ir: "kas antras mokytojas yra komunistas ar komjaunuolis"...

Si antroji mokytojų kvalifikacija Gedvilui svarbiausia. Pedagoginio mokytojų pasirengimo nesiteikia tiksliau paskaičiuoti. O iš to, kuo Gedvilas didžiuojasi, matyt, kad bendro lavinimo mokyklose (nuo pradžios iki brandos atestato) yra 32,000 mokytojų. Beveik visi jie bolševikinės mokyklų sistemos auklėtiniai. Iš jų 16,000 komunistai ar komjaunuoliai. Keturi tūkstančiai mokytojų dar neturi nei "specialaus vidurinio išsilavinimo", tai yra, neturi nei pradžios mokyklose dėstyti reikalingo pasirengimo (nebaigtų seminarijų). Gal jiems tą atsto-

ja komjaunuolių bilietai?

Iš kitų 28 tūkstančių nežinia kiek turi aukštesnės klasės dėstyti reikalingus universiteto ar pedagoginio instituto diplomus, ir kiek yra tik pabuvojęsiose mokyklose. Nutylimas skaičius mokytojų, kurie dėsto vidurinėse mokyklose, patys tik vidurinįjį mokslą tebaigę. M. Gedvilas aiškiai vykdo maskvinę švietimo politiką, kuri tebesivadovauja šūkiu — tegu ir menkai, bet kad tik daug. (E.)

Marinamas baletas

H. Kunavičius, vienas iš Lietuvos baletu veteranų, viešame laiške (K. T., 66/99) klausia ir atsako, "kodėl atsiliko mūsų baletas".

Prieš kiek laiko Vilniuje buvo ("visasąjunginis") baletmeisčių seminaras, ir jau tada visi pripažino, kad Vilniaus baletu profesinis lygis nusmukęs. Kai kurie vertintojai sprendė, kad jam jau nebėra ko ir imtis tokių uždavinių, kaip "Gulbių ežaras". Siūlė tenkintis tik kameriniais spektakliais.

Kunavičius, ne visai sutikdamas su tokiu nuvertinimu, nurodo, kodėl Vilniaus baletas sumenko: jis marinamas, neduodant jam naujų jėgų. Vilniuje keliolika metų nebuvo baletu mokyklos, o ir dabar esanti mokykla nuo teatro visiškai atskir-

R. Albrechtaitė Natiurmortas (pastelė)
Iš Lietuvių dailės studijos parodos 69 galerijoje, Chicagoje.

TEATRINĖS KRITIKOS PRAŠMATNYBĖS

(Atkelta iš 2 psl.)

mo. Veikalas, sakyčiau, efemeriskai simbolinis; trapus, neišbaigtas, bet vis dėlto originalus. Tai priešmirtinis sapnavimas: mintimis artimų svajonių, brangios praeties, nuo būties išsigelbėjimo pasveikimas. Viskas šioje saldžioje agonijoje ne-realu. Senam aktoriui iš viso gyvenimo prasmingiausios tėra Hamleto tirados. Praplumpa lietus (autorius gera poveikio priemonė), o duobkasiai vis kas... O kai vėl nusišypso saulė, ateina į jį — mirtis. Kad ir keistom išorės naujovėm, tačiau tokia sava, kerėtoja, priartinanti į pasiilgtą mirą.

Kuo buvo pateisintas farsinis, iš dalies baletinis "Duobkasių" interpretavimas? Bravūra ir net Hamleto naujojo į lietuvių kalbą vertimo koneveikimas? Autorius šaukiasi į humaniškumą, bando ieškoti naujų dramatinės išraiškos formų! Vargu ar jam vaizdavosi cirkinės konjunktūros, rezultatybės piršimas

ta. Tik 1963 metais iš tos mokyklos atėjo teatran keli šokėjai, kurių daugiau nenumatoma. Penkiolika metų laukia, kol buvo parengta kiek šokėjų Lenin-grado baletu mokykloje. "Tai tikras kūrybinių kadry prieauglio badas", — rašo H. Kunavičius. Jis mano, kad neleistina Vilniuje esančią choreografinę mokyklą taip atsieti nuo baletu teatro. Tačiau, nors ir neleistina, vis dėlto taip yra, ir ne vien baletu srity. Ta pati "nematoma ranka" yra apkarpiusi Vilniuje visų kūrybinių specialybių prieauglio rengimą. (E.)

kai tobulai atliktas) apipavidalinimas. Scenovaizdis skirtas, kaip sakoma, "kietai operai". Dekoracijos kone realinės, su Lietuvai būdingų kapinių vartų ir tvoros impresija. Be faktūrinės didžiulės kapo duobės, dešinėje nuo aktoriaus — įspūdingas nuo scenos planšeto iškeltas antkapis. Gelsvai - rausvai stiprokai apšviestas veiksmo plotas, elementų bei detalių išryškinimas, veik neįtikintis apšvietimas nesitaikė su pjesės nuotakomis. Jei jau galvojame ar šnekame apie nūdienio modernaus teatro formas, ar negalima būtų pasitenkinti tik neaiškiais scenovaizdžio linijomis; ūkanos, pvz., slėgimu, kurią praskaidrina mirties apsilankymas? Veikale svarbu — mintys, žodžiai, o ne Jono Aisčio kadaise iškeltas "dekoracijų paradai".

Tai tiek naujų pergalvojimų apie Chicagos spektakliuose K. Ostrausko dramaturgią.

Tobulėjimo piršimas ir griežtesni reikalavimai. Kritikos nekenksmingumas. Priešiškas prieš ją nusiteikimas.

Nutraukdamas kritiškų vertinimų ciklą, autorius apgailestauja, jog lancetas palietė per opius asmenis. Reklaminių susižvaigždinimo atmosferoje bent kiek gilesni aptarimai mūsųose jau laikomi puolimais prieš sumanymą, nepalankiu prieš pasiskirus žmones nusistatymu. Megalomanija, atrodo, nori triumfuoti, o griežtesnis reiklumas, tobulėjimo receptai, įspėjimai ar patarimai priskiriami prie negėrybių, piktybinių tendencijų. Atovėkis kritikai, tenka konstatuoti, buvo aiškiai nepalankus. Aukštai iššaukiamos raketos jokios į tobulėjimą traukos nepageidauja. Toks bent išlieka įspūdis.

Kalbama, jog nusimananti (ar bent gero linkinti) kritika yra tuo pat metu ir gera, ir bloga. Nes reikalauja galimos tobulybės ir nebijo pareikšti nepasitenkinimo. Ir podraug kutena asmenų liguistas ambicijas, veikia jų tulžį. Ypač jei personas trokšta kometomis švitėti (su-prantama, su reklamos priekertomis uodegėlėmis). Tai čia ir

RŪTA
MARQUETTE PARKE
6812 So. Western, PR 8-3493
CIA GAUSITE LIETUVISKUS VALGIUS PRITAIKYTUS
JŲ SKONIUI!
Atidarys kasdien nuo 7 val. ryto iki 8 val. vakaro, o sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 8 val. vak. J. ir K. Baltramionis, sav.

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4½%

P pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persiuntimo išlaidas.

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
President, National and International
2212 W. CERMACK ROAD • CHICAGO 6, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kananian, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETĄ Mūsų ĮSTACIOS

glūdi vertinimų nauda arba jų žalingumas.

Pradinė, kiek ironiška į žvaigždžius ekskursija lietė pirmą eilę mūsų kultūrinių parengimų paslaugius bei užsidariusius garsintojus. Antrą vertus, buvo bandyta pasibelsti ir į išeiviškų žvaigždžių kuklumą ar santūrumą. Tik tiek.

Du ar trys ankstyvesni, iššaukę neprielankesnę reakciją vertinimui čia praplečiami. Nes atrodo, kad naujos mintys nebus kenksmingos.

Be kitko, norisi patarti: auginkim ir gerbim kritiką. Ir teatrinėse pastangose aptarimų prašmatnybės tenenupelno vėsiaus arba priešiško atoveikio.

SAINT CASIMIR MONUMENT CO
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pašrinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108 - 09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741 2
4330-34 South California Avenue
Telef.: LA 3-0440 ir LA 3-9852

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0333 PR 8-0334

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ	
2424 W. 69th STREET	Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE	Tel. VIRginia 7-6672
PETRAS BIELIŪNAS	
4348 S. CALIFORNIA AVE.	Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS	
3307 S. LITUANICA AVE.	Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS	
3354 S. HALSTED STREET	Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS	
10821 S. MICHIGAN AVE.	Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN	
3319 S. LITUANICA AVE.	Tel. YArds 7-1138 — 1139
VASAITIS — BUTKUS	
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL.	Tel. OLympic 2-1003

Skaitvite ir platinkite dienr. Draugą.

Užkandus, reikia ir kvėpeltelti...

Nuotrauka V. Maželio

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

AR GALIMA ATSPĖTI VAIKO BŪSIMĄ GENIALUMĄ

N. BUTKIENĖ, Reading, Pa.

Yra tvirtinimų, kad į šį klausimą reikia atsakyti teigiamai. Žinoma, tuose kraštuose, kurie yra toli nuo civilizacijos, ši problema yra labai sunki. Bet civilizotame pasaulyje yra suorganizuota nemaža ratelių, kurie ieško jaunų talentų ir juos randa bemaž kiekvieną savaitę. Ypač tam gerai patarnauja TV stotys.

Tokie laikai, kaip Edisono laikotarpio, kada jam pavyko labai sunkiai prasimušti ir įtikinti kitus, kad jo išradimai atnešą žmonijai nepaprastą palengvinimą, seniai praėjo.

Dabar vaikai nuo mažens, ypač JAV, yra aprūpinti mokymais. Jau nuo 5 metų jie turi lankyti darželius, o privačiuose darželiuose jie priimami net nuo 3 metų. Lietuvių vaikams ta problema lengvai išsprendžia tik dideliuose miestuose, kaip Chicagoj ir kitur, tėvai jau gali vaikus siųsti į Montessori sistemos darželius. Ten lengvai galima atidengti vaiko gabumus, jo talentą, ir net genialumą, ypač meno pamėgime.

Kiekviena mokykla ir vaikų darželiai rengia savo mokinių parodas. Neetai atsitinka, kad pats jauniausias laimi talentų konkursus.

Deja, labai daug vaikų praleidžia gatvėse be priežiūros visą laisvą nuo mokslo laiką, neturėdami progos išvystyti savo gabumų. Atvirkščiai, jei vaikas vaikšto susimąstęs arba atrodo keistokas, tai jis laikomas atsilikusi nuo normalių vaikų ir dažnai atiduodamas į specialius, atsilikusiems įrengtus namus ar mokyklas ir ten žūsta nemaža talentų, visai nepastebėtų. Tiesa, JAV-ese tokiose institucijose dirba prityrę specialistai gydytojai, bet vis dėlto ten žūri ma į tokius vaikus kaip į ligonius, protškai atsilikusius.

Gydytojo patirtis apie vaiko genialumą

Vienos Oklahomos gydytojas William Graig pasakojo apie vieną savo ligonį vaiką, kuriam šiandien jau sukako 18 metų. Jis pažino jį nuo mažens. Dėl nenustatytos priežasties tas vaikas, būdamas vienerių metų amžiaus, pasidarė kurčias. Penkių metų amžiaus jis, kaip kurčias ir nebylys, pakliuvo dr. Graigo priežiūron. Pernai tas vaikas buvo patalpintas į Hudson namus Oklahomoje, kur pavyko atidengti jo genialumą. Nors jis negali skaityti, bet pagausa radijotranzistorio jautrumą. Jis išstudijavo visas radijo linijas, moka gerai prijungti visus radijo aparatus, sutvarkyti jų rodykles ir nustatyti kiekvieną radijo aparatą, kad jis puikiai skambėtų, nors pats nieko negirdi. Jis genialiai orientuojasi oro spaudimuose. Kur reikia normaliam žmogui oro tyrimui pašvesti penkias minutes, tam jaunuoliui užtenka 60 sekundžių.

Gydytojo nuomonė yra tokia, kad tėvams, ypač motinoms, reikėtų daugiau laiko skirti vaikams, specialiai iki mokyklinio

amžiaus. O atiduodamą vaiką į specialius tokiems namus ar į ligonines, motina turėtų dažnai lankyti ir padėti medicinos personalui geriau ir greičiau pažinti jos vaiką.

Bet amerikietės moterys taip apkrautos savo asmeniškonių pareigomis tarnyboje, visuomenės darbe, užimtos persikyrimais ir naujomis vedybomis, kad neranda laiko prižiūrėti net savo sveikų vaikų, ką jau kalbėti apie ligonius.

Pustuzinio vaikų motinos patarimai

Siems metams išrinktoji Mrs. America ponija Alice Buehner iš Salt Lake City, ilga, rudais plaukais, mėlynomis akimis, apie 6 pėdų aukščio, 130 svarų, 34 m. amž. gražuolė, šešių vaikų motina, neseniai sugrįžo iš kelionės po Europą su įvairiomis patirtų įspūdžių idėjomis, kuriomis ir dalinasi su kitais.

Ji pastebėjo, kad Europos vyrai žiūri į moterį daugiau kaip į savo meilužę ir vengia ją suliginti su savimi; tuo tarpu JAV valstybėje moterys jaučiasi visai laisvai, tarp vyrų ir moterų viešpatuoja lygybė ir draugiškumas, o paskui tik atsiranda vedybinė meilė.

Ponia Buehner galvoja, kad ir JAV vyras turi būti šeimos galva, o žmona tik jam padėti savo patarimais. O kas liečia vaikų auklėjimą, tai ji siūlo prisilaikyti griežtos disciplinos ir, reikalingi esant, bausti vaikus fiziniai. Ji prisipažino, kad pati suduoda savo nepaklusniems vaikams per minkštą vietą. Deja, su jos nuomone sunku sutikti. Su bausmėmis patartina, auklėjant vaikus, būti atsargiems. Atsitinka, kad tėvai dažnai baudžia vaikus be rimto pagrindo vien dėlto, kad bausdami patys pajunta savotišką ma-

"Aidutės", suorganizuotos muz. Alice Stephens, pirmą kartą sėkmingai pasirodė birželio 8 d. Jaunimo centre tarptautinių atstovų priėmimo, viešnioms pademonstruodamos lietuvių liaudies dainas. Iš k. į d.: Alė Vasaitytė, Danutė Prūsaitė, Viktorija Grigalaitytė; II-oje eilėje iš k. į d.: Jūratė Jančytė, Leonilija Nakutytė, Lucija Buivydytė, Irena Jakševičiūtė. Nuotraukos trūksta kanklininkių: Aušrelės, Jūratės ir Danutės Vaičiūnaitių. Taipgi nėra pranešėjos bei režisierės Živilės Numgaudaitės ir pačios vadovės - dirigentės Alice Stephens. Visos dalyvės yra Illinois, Chicago, Lojolos ir Rooseveltto universitetų studentės.

M. Stankūnienė Tapyba (aliejus)
Iš Lietuvos dailės studijos parodos 69 galerijoje, Chicagoje.

lonumą. Būna taip, kad pradėdami bausti, negali toliau susilaikyti ir primuša nelaimingą vaiką iki mirties. Bet atsitinka ir atvirkščiai, kai vaikui pradeda patikti jo mušimas. Pati esu buvusi tokio įvykio liudininke. Traukinyje vienas 5-6 m. berniukas taip ilgai kniukė ir įgriso keleiviams, kol jo motina neišvedė jį į prausyklą. Iš ten jis sugrįžo labai patenkintas ir pasidarė visiems malonus. Jo motina susigėdus prisipažino, kad ji padarusi klaidą per dažnai mušdama vaiką, o dabar pats vaikas to mušimo reikalauja.

Ar sveika pokalbiai valgio metu?

Ponia Buehner dar pataria dažniau pasikalbėti su vaikais prie valgio, o ypatingai guldant vaiką į lovą, aptarti su juo jo dienos problemas. Ji siūlo praleisti su vaiku prieš miegą kokį 10 minučių. Ir dėl šio jos patarimo verta pagalvoti. Žinoma, malonus pasikalbėjimas prie stalo gerai veikia į apetitą, vaikas dažnai nepastebi, kad valgo nemėgiamą valgį. Bet toks pasikalbėjimas pavojingas, kai valgoma žuvis arba mėsa su kauliukais. Tada patartina nesikalbėti. Taip pat ir vakarinis pasikalbėjimas gali sujaukinti vaiką, jei būtų prisimintas koks nemalonus dienos įvykis, tai tik išblaškytų jo miegą. Geriau pratinti vaiką prieš atsigulint į lovą pasimelsti, kas labai raminančiai veikia į vaiką, ir

po to jis greit saldžiai užmiega. Toji 6 vaikų motina dar pataria motinoms kuo mažiau duoti vaikams laisvės, o, svarbiausia, neužmiršti griežtumo. Taip pat ir šis patarimas gali būti priimtas su dideliu rezervu, nes bausmė turi būti vartojama su saiku. Per dažnai ir per griežtai bausti vaikai svajoja prie pirmos progos atsikratyti savo tėvų arba ieško svetimųjų draugiškumo, kas gali kartais vieton naudoti atnešti jiems tik žalą. Žinoma, tinkamai auklėti vaikus nėra lengvas uždavinys. Tačiau motina su natūraliais motiniškais jausmais ir supratimu, o taip pat su tikra meile atsidavusi savo vaikui, pati nujaudžia, kaip ji turi auklėti savo vaiką, apsaugoti jį nuo blogų palinkimų, išvystyti jo būdo gerąsias puses ir net pastebėti jo geniališkumą.

Kuri graži moteris ir kuri žavi?

Graži moteris yra toji, kurią jūs pastebite. Žavi gi moteris yra ta, kuri pastebi jus.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ **Lietuvių dailininkių paroda** Čiurlonio galerijoje Jaunimo centre, Chicagoje, vyksta nuo birželio 8 d. ligi birželio 15 d., sekančio trečiadienio, kasdien 7-9 val. vak., o šeštadienį 1-9 val. vak. Dalyvauja 16 dailininkių: D. Ancevičienė, M. Ambrozaitienė, N. Banienė, V. Balukienė, B. Bulotaitė, V. Černienė, B. Jameikienė, R. Jautokaitė, E. Marčiulionienė, J. Monkutė - Marks, seselė M. Mercedis, J. Paukštienė, E. Rundzaitienė, Z. Sodeikienė, A. Korsakaitė - Sutkuvienė ir G. Žumbakienė. Dailininkių kūrinių parodos paruošai vadovavo Z. Sodeikienė ir G. Žumbakienė. Paroda buvo sukurta specialiai tarptautinių atstovų priėmimui, kurį surengė Lietuvių moterų klubų federacijos Chicago klubo valdyba, vadovaujant energingai bei sumaniai pirmininkei M. Kriaučiūnienei, birželio 8 d., trečiadienį, 5 val. p. p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Todėl ir parodos katalogas buvo išleistas anglų kalba, kad per 150 įvairiausių tautų atstovų galėtų susipažinti su lietuvių menu. Klubo valdybai pageidaujant, paroda buvo pratęsta, kad ir lietuviškoji visuomenė galėtų ją pamatyti.

★ **Ponia Navickienė, Patrick Nugent teta, ir J. Matulėnienė**, ilgametė jo tėvų kaimynė, surengė jo sužadėtinei Luci Johnson, prezidento dukteriai, priešvestuvinį pobūvį, vad. "Shower party" Swedish Glee Club patalpose, 621 Belveder, Wauke-

Kristina J. Austin lankė Visitation pradžios mokyklą ir šį mėnesį baigia Visitation aukšt. mokyklą. Čia ji studijavo prancūzų kalbą ir istoriją. Ji taip pat studijavo baletą ir ritminius šokius. Savo šokiais pasirodė keliose vietose. Taipgi studijavo dainavimą ir skambinimą pianinu.

Ji buvo Dariaus ir Girėno posto mergaičių lavinimosi grupės narė. Taip pat per ketverius metus buvo "Ateities" tautinių šokių grupės dalyvė ir kartu su visa grupe dalyvavo įvairiuose lietuviškuose pasirodymuose.

Raminta A. Lampsatytė, būdama 16 m., baigia Bogan aukšt. mokyklą. Jos mėgiamiausi užsiėmimai — tapyba, skambinimas pianinu, dainavimas chore ir skaitymas. Piešti mokėsi 3 metus pas dail. A. Rūkštelę. Neseniai pasirodė su savo pirmuoju pianino rečitaliu Jaunimo centre. Ten skambino savo pamėgtų kompozitorių Beethoveno ir Chopino kūrinius. Dainuoja Chicago Lietuvos operos chore. Dalyvavo 1965 m. Verdi "Requiem" ir 1966 m. "Traviatos" pastatyme. Bogan aukšt. mokykl. akompanuoja mokyklos chorui, taip pat lietuvių liuteronų bažnyčios chorui.

1965 m. ji baigė Chicago aukšt. liuanistikos mokyklą Jaunimo centre. Birželio 24 d. baigs Bogan aukšt. mokyklą, 2-ąją ar 3-ąją mokinę iš 500 baigiančiųjų. Mano studijuoti Valparaiso ir mano tapti muzikos ir vokiečių kalbos mokytoja. Minimas universitetas suteikė jai \$1,600 stipendiją.

Carol A. Misevich, dabar 18 m., lankė Vilniaus Dievo Motinos pradž. mokyklą, bet užbaigė šv. Marijos pradžios mokyklą Riverside. Šiuo metu baigia Nazaretho akademią La Grange parke, kur per visus 4 metus buvo gerųjų mokinių tarpe. Mokėsi anglų klb., fizikos, matematikos bei dramos.

Aktyviausiai reiškėsi dramose klube ir yra to klubo narė. Taip pat priklausė "Ateities slaugių" klubui, mergaičių atletikos draugai ir studentų aktyvistų komitetui. Kitais metais ruošiasi stoti į universitetą ir ruošis diplominei tarnybai užsienyje.

Domisi teatru ir virimu. Dvejus metus dirbo savanore Mount Sinai ligoninėje ir ten baigė slaugės kursą.

Cynthia E. Stahl yra uoli skautė ir priklauso Sv. Ritos draugovei. Ji savanoriškai įsijungė pasidaryti Leukemijos fondui bei raštinės patarnavimams Cenacle namuose.

Aktyviai dalyvavo klubeose: "Junior Achievement", kur ji buvo sekretore, gamtos mokslų bei anglų kalbos Marijos aukšt. mokykloje.

Mėgiamiausi užsiėmimai: čiuo žimas, plaukymas, siuvinėjimas ir jojimas.

Baigusi Marijos aukšt. mokyklą, mano įstoti į Illinois universitetą, Champaign, Ill., ir siekti mokytojos karjeros.

Roberta A. Staskon lankė Queen of Martyrs pradžios mokyklą. Baigė "Academy of Our Lady" aukšt. mokyklą ir dabar yra St. Xavier kolegijos studentė.

Aukštojoje mokykloje buvo per 3 metus studentų tarybos narė ir darbavosi įvairiuose klubuose: Sisca, dramose, sodaliečių ir ispanų kalbos.

Ji mėgsta skaityti, siūti ir golfą. Tikisi tapti mokytoja.

Patrice E. Yanas, 17 m. amž., lankė Sv. Ritos pradž. mokyklą, o šį mėnesį baigė Marijos aukšt. mokyklą. Ji yra uoli skautė ir yra gavusi "Catholic Marian Award".

Marijos aukšt. mokykloje priklausė įvairiems klubams: gamtos mokslų, žurnalizmo, debatų, sporto, Raudonojo Kryžiaus, S. D. S. ir Sisca. Praeitų metų birželio mėn. atstovavo Marijos aukšt. mokyklą spaudos konferencijoje, suruoštoje astronautams.

Sun - Times pastate turėjo išstatytus savo meno kūrinius ir jos straipsniai buvo atspausdinti National Essay antologijoje. Mokėsi skambinti pianinu, gitara, studijavo baletą ir dramą. Dalyvavo įvairiuose rečitaliuose bei vaidinimuose. Mėgsta čiuožti, plaukioti ir modeliuoti.

Buvo Dariaus ir Girėno pagalbino vieneto valdybos narė. Uoli visuomenininkė.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

buose: Sisca, dramose, sodaliečių ir ispanų kalbos.

Ji mėgsta skaityti, siūti ir golfą. Tikisi tapti mokytoja.

Patrice E. Yanas, 17 m. amž., lankė Sv. Ritos pradž. mokyklą, o šį mėnesį baigė Marijos aukšt. mokyklą. Ji yra uoli skautė ir yra gavusi "Catholic Marian Award".

Marijos aukšt. mokykloje priklausė įvairiems klubams: gamtos mokslų, žurnalizmo, debatų, sporto, Raudonojo Kryžiaus, S. D. S. ir Sisca. Praeitų metų birželio mėn. atstovavo Marijos aukšt. mokyklą spaudos konferencijoje, suruoštoje astronautams.

Sun - Times pastate turėjo išstatytus savo meno kūrinius ir jos straipsniai buvo atspausdinti National Essay antologijoje. Mokėsi skambinti pianinu, gitara, studijavo baletą ir dramą. Dalyvavo įvairiuose rečitaliuose bei vaidinimuose. Mėgsta čiuožti, plaukioti ir modeliuoti.

Buvo Dariaus ir Girėno pagalbino vieneto valdybos narė. Uoli visuomenininkė.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.

Rudenį stoti į Lojolos universitetą studijuoti anglų literatūrą.